

**Bestemmingsplan Uitbreiding
Langeboschemeer**

V A S T G E S T E L D

BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Uitbreiding Langeboschemeer

V A S T G E S T E L D

Inhoud

Toelichting en bijlagen

Regels

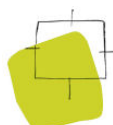
Verbeelding

Separaat bijgevoegd:

- Oriënterend bodem- en wateronderzoek
- Rapportage grondwatermodellering natuurontwikkeling
- Advies Natuurwaarden
- Archeologisch onderzoeksrapport

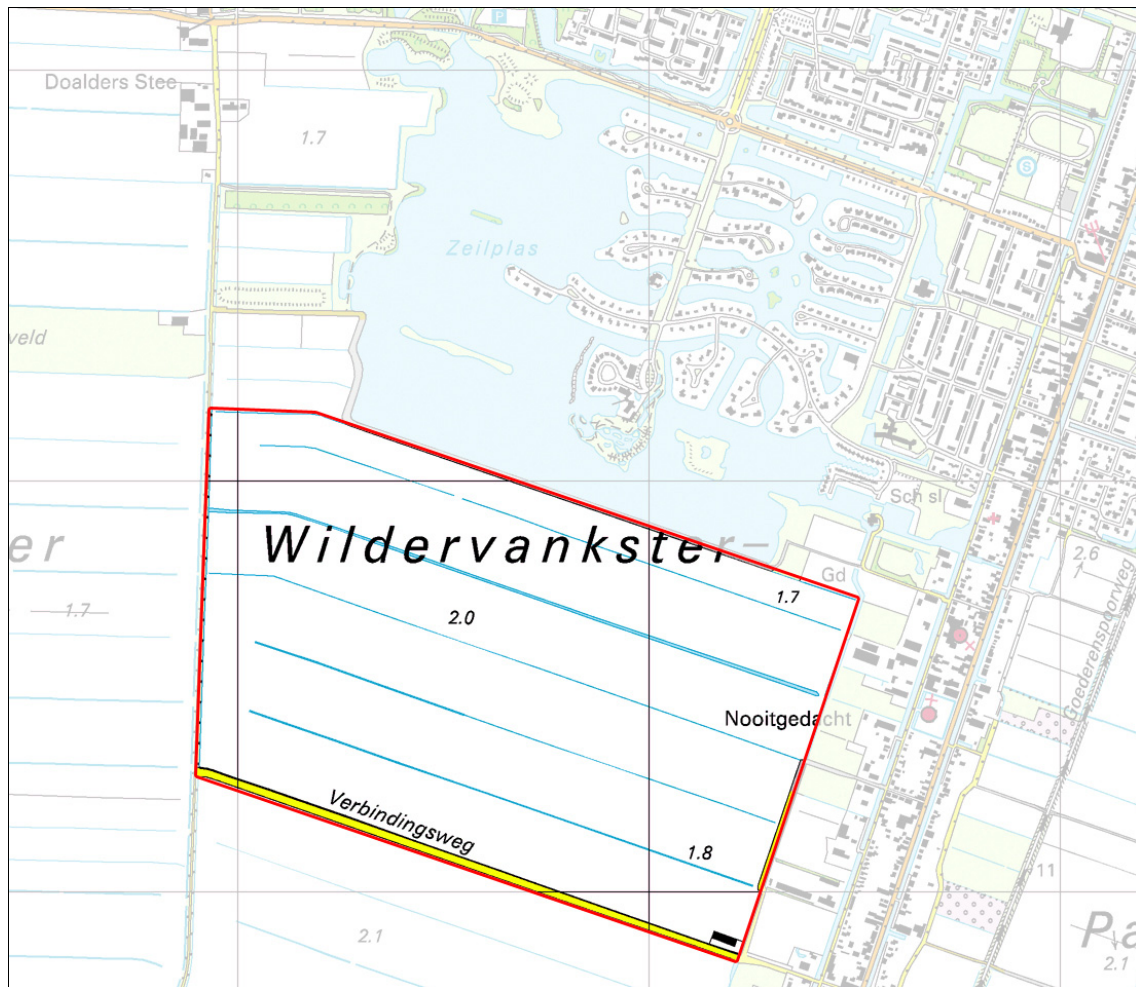
28 maart 2011

Projectnummer 253.00.02.75.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Gemeente Veendam, bron: Topografische Dienst

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
2	Beschrijving van het plangebied	11
2.1	Historie	11
2.2	Huidige situatie	12
3	Inventarisatie van relevant beleid	13
3.1	Rijksbeleid	13
3.2	Provinciaal beleid	14
3.3	Gemeentelijk beleid	17
3.3.1	Nota Ruimtelijke Ontwikkelingen	17
3.3.2	Beheer en Milieu	21
3.4	Beleid waterschap	22
3.5	Conclusie	23
4	Planbeschrijving	25
5	Uitvoerbaarheidsaspecten en onderzoek	31
5.1	Wegverkeerslawaaï	31
5.2	Milieuzonering	31
5.3	Externe veiligheid	32
5.3.1	Inrichtingen	32
5.3.2	Vervoer van gevaarlijke stoffen	33
5.3.3	Buisleidingen	34
5.4	Bodem	35
5.5	Water	38
5.6	Luchtkwaliteit	40
5.7	Ecologie	41
5.8	Archeologie	43
6	Juridische vormgeving	47
6.1	Algemeen	47
6.2	Bestemmingen en afweging van belangen	48
6.3	Handhaving	49
7	Economische uitvoerbaarheid	51
8	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	53
8.1	Vooroverlegreacties	53
8.2	Inspraakreacties	59

Bijlagen

Inleiding

Het plangebied omvat het gebied ten zuiden van het huidige Langebossche meer. De noordelijke plangrens wordt gevormd door de zuidzijde van het huidige meer. De zuidelijke plangrens bestaat uit de Verbindingsweg en de westelijke plangrens wordt gevormd door de Borgercompagnie. In het oosten grenst de locatie aan de achterzijde van de erven van woningen aan de Torensstraat. Voor de exacte ligging en begrenzing wordt verwezen naar het overzichtskaartje voorin dit bestemmingsplan.

LIGGING EN BEGRENZING
PLANGEBIED

Voor het plangebied is het bestemmingsplan Recreatiegebied Langebossche meer/Borgerswold vigerend. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 28 september 2009.

VIGEREND
BESTEMMINGSPLAN

Het doel van het voorliggende bestemmingsplan is het mogelijk maken van een uitbreiding van het Langebossche meer in zuidelijke richting. Het realiseren van dit meer biedt mogelijkheden voor waterberging, het verbeteren van de waterkwaliteit en natuurontwikkeling. Bijkomend doel is het winnen van zand voor het verbreden van de N33 en landschapontwikkeling in het gebied.

AANLEIDING VOOR EN
DOEL VAN HET
BESTEMMINGSPLAN

Wanneer de beoogde hoogwaardige waterkwaliteit is bereikt, zal de uitbreiding van het meer eerst door middel van kleine openingen en later in zijn geheel worden verbonden met het bestaande meer. Daarmee ontstaat één groot Langebossche meer en is sprake van een relatie met waterpartijen in onder andere Borgerswold.

Nadat het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage was gelegd en aan de overlegpartners toegezonden, is de omvang van het plangebied gewijzigd. Het onderdeel 'toeristisch knooppunt' maakt geen deel meer uit van het bestemmingsplan. Voorliggend bestemmingsplan heeft uitsluitend nog betrekking op de uitbreiding van het Langebossche meer in zuidelijke richting.

Het onderdeel 'toeristisch knooppunt' heeft een duidelijke samenhang met de uitbreiding van het Langebossche meer. Ontwikkeling van dit onderdeel draagt bij aan de door de provincie in dit gebied gewenste landschapontwikkeling. Het levert ook een meerwaarde voor de ruimtelijke kwaliteit en multifunctionaliteit van het gebied. Om deze reden wordt verzocht om in de plantoelichting aan te geven wanneer dit onderdeel wordt opgepakt. Wanneer de voorbereidingen volgens planning verlopen, kan in de tweede helft van 2011 met het opstellen van het bestemmingsplan voor het toeristisch knooppunt worden begonnen, waarna het in procedure kan worden gebracht.

In hoofdstuk 2 worden het plangebied en de huidige situatie beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op het relevante beleid van het Rijk, de provincie en de

OPBOUW TOELICHTING

gemeente. Hoofdstuk 4 is een weergave van de beoogde ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 komen de uitvoerbaarheidsaspecten, zoals geluid, externe veiligheid, water, ecologie en archeologie aan bod. De hoofdstukken 6 en 7 gaan in op respectievelijk de juridische vormgeving en de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

B e s c h r i j v i n g v a n h e t p l a n g e b i e d

2

2.1

Historie

Veendam, Wildervank en Borgercompagnie zijn van oorsprong veenkoloniale nederzettingen, die in de zeventiende eeuw zijn ontstaan. Vanaf 1647 en de daaropvolgende jaren werd in aansluiting op het Muntendammerdiep en Meedenerdiep een kanalenstelsel gegraven om de venen ten zuiden van Muntendam te ontginnen.

ONTSTAANSGESCHIEDENIS

In de negentiende eeuw ontwikkelde de huidige gemeente Veendam zich van een agrarische veenkolonie tot een regionaal en industrieel centrum, mede doordat het op een knooppunt van kanalen was gelegen. Door de gunstige ligging, de concentratie van kapitaal uit de zeevaart en het succes van de eerste ondernemers groeide de huidige gemeente Veendam uit tot het centrum van aardappelmeelindustrie in de Veenkoloniën.

In het westen grenst het plangebied aan het meest zuidelijk gelegen deel van het lint van Borgercompagnie. Het totale lint is verspreid over drie gemeenten (Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Veendam). Borgercompagnie is ontstaan aan het in 1647 gegraven Borgercompagniesterdiep. Het plangebied zelf is nagenoeg onbebouwd.

BEBOUWINGS-
GESCHIEDENIS

Met de aanleg van het recreatiegebied Borgerswold is gestart in 1971. In de loop van de tijd zijn hier verschillende recreatieve elementen en functies ondergebracht, zoals wandel-, fiets- en vaarvoorzieningen, strand en ligweiden. Aan deze basisvoorzieningen zijn andere functies toegevoegd, zoals horecafaciliteiten, een waterskibaan, een manege, een kinderboerderij en een toeristisch informatiecentrum.

RECREATIEGEBIED

Vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw werd ten zuiden van de Woortmanslaan zand gewonnen voor de lokale behoefte. Sinds het midden van de jaren negentig hebben de noordelijke en westelijke oever van het daardoor ontstane meer een recreatieve invulling gekregen en is in de noordoosthoek een bijzonder gebied ('kwaliteitslocatie' voor woningbouw aan het water) in ontwikkeling genomen.

2.2

Huidige situatie

RUIMTELIJKE STRUCTUUR

De lintbebouwing langs het Borgercompagniesterdiep in het verlengde van de Borgercompagnie, even ten westen van het plangebied, en het wijkenstelsel in het gehele plangebied zijn te herleiden tot de Veenkoloniale oorsprong van Veendam.

In het plangebied zijn de lange lijnen van het wijkenstelsel duidelijk herkenbaar.

FUNCTIONELE STRUCTUUR

In het plangebied is agrarisch gebruik de belangrijkste functie.

Het huidige Langebosschemeer (foto 'Landschapspark De Randvenen')

Inventarisatie van relevant beleid

3

3.1

Rijksbeleid

Op 23 april 2004 heeft het Kabinet de Nota Ruimte vastgesteld. Het ruimtelijk rijksbeleid is zoveel mogelijk ondergebracht in deze strategische nota op hoofdlijnen. De nota is gebaseerd op de beleidsvoornemens van het Tweede Structuurschema Groene Ruimte en de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening en de daarbij behorende analyses.

NOTA RUIMTE

Voor verstedelijking en economische activiteiten gaat het Rijk uit van de bundelingsstrategie. Deze bundeling heeft veel voordelen. De steden worden ondersteund in hun functie van economische en culturele motor. In steden en dorpen wordt het draagvlak voor voorzieningen ondersteund. De infrastructuur kan worden geconcentreerd en optimaal worden benut.

Het Rijk voert het bundelingsbeleid niet zelf uit, dat is een taak van decentrale overheden. Wel speelt het Rijk een stimulerende rol. Het uitgangspunt is dat in iedere gemeente voldoende ruimte wordt geboden om te voorzien in de natuurlijke bevolkingsaanwas. Dat geldt ook voor meer landelijke gebieden, waar vooral starters en ouderen moeite hebben om aan een geschikte woning te komen, waardoor de sociale samenhang onder druk komt te staan.

Om dit te kunnen volgen, gaat het Rijk de streek- en bestemmingsplancapaciteit voor wonen 'monitoren'. Behalve voor de eigen bevolkingsaanwas, moet iedere gemeente ook voldoende ruimte bieden voor de lokaal georiënteerde bedrijvigheid.

Stadsbewoners zoeken steeds vaker 'groene' recreatiemogelijkheden in en om de stad. De mogelijkheden daartoe hebben echter geen gelijke tred gehouden met deze toename in de vraag. In de nationale stedelijke netwerken is de ontwikkeling van recreatievoorzieningen achtergebleven bij de verstedelijking. Het Rijk vindt het daarom van belang dat de betrokken overheden voldoende ruimte reserveren voor groengebieden en andere recreatiemogelijkheden om de stad en dat duurzame recreatieve landschappen ontstaan en worden behouden.

Een specifieke rol is daarbij weggelegd voor de voormalige rijksbufferzones. Deze gebieden zijn in het verleden aangewezen om de stadsgewesten ruimtelijk van elkaar te scheiden en sindsdien gevrijwaard van grootschalige bebouwing. Naast hun belangrijke 'bufferfunctie' hebben deze gebieden een

toenemende rol gekregen als recreatiemogelijkheid voor de stedelijke bevolking. Gezien de grote tekorten op dit gebied is het belangrijk dat het accent nog meer komt te liggen op dagrecreatie. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn in deze gebieden mogelijk, mits de landschappelijke en recreatieve kwaliteiten daardoor niet worden aangetast.

3.2

Provinciaal beleid

Provinciaal Omgevingsplan 2009 - 2013

Het Provinciaal Omgevingsplan II is samen met de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009 vastgesteld door Provinciale Staten op 17 juli 2009. De hoofddoelstelling van het omgevingsplan is: voldoende werkgelegenheid en een voor mens en natuur leefbaar Groningen met behoud en versterking van de kwaliteiten van de fysieke omgeving, waarbij toekomstige generaties voldoende mogelijkheden houden om zich te ontplooiën (duurzame ontwikkeling). Het beleid voor de periode 2009-2013 is in het POP onderverdeeld in zes thema's: 'Ondernemend Groningen', 'Leven en wonen in Groningen', 'Karakteristiek Groningen', 'Bereikbaar Groningen', 'Energiek Groningen' en 'Schoon en veilig Groningen'. Deze thema's, inclusief de daaruit voortvloeiende functietoekenning, vormen in belangrijke mate het beoordelings- en toetsingskader voor plannen van gemeenten en waterschappen, alsmede voor vergunningverlening.

Voor het voorliggende bestemmingsplan is met name beleid onder de thema's 'Ondernemend Groningen' en 'Schoon en veilig Groningen' van belang.

TOERISME EN RECREATIE

Een van de doelstellingen van de provincie is het bevorderen van toerisme en recreatie. Het beleid van de provincie is gericht op het bieden van ruimte voor nieuwe investeringen. De routestructuren, de cultuurhistorisch, archeologisch en landschappelijk waardevolle objecten en de natuurterreinen die in de afgelopen decennia zijn aangelegd, vormen een stevige basis voor dergelijke investeringen.

De provincie ondersteunt recreatieve en toeristische ontwikkelingen door zich te richten op het oplossen van knelpunten in het Groningse deel van landelijke routestructuren voor wandelen, fietsen en varen. Men zoekt verder naar mogelijkheden om de provinciale routestructuren uit te breiden en te vernieuwen. Projecten voor de recreatievaart worden zoveel mogelijk uitgevoerd met partners uit de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland 2008-2013.

WATERBEHEER

De keuze is gemaakt om in het waterbeheer zoveel mogelijk gebruik te maken van natuurlijke processen. Het doel is het ontwikkelen van een duurzaam watersysteem dat efficiënt kan worden beheerd.

Het watersysteem moet voldoende bescherming bieden tegen overstroming en wateroverlast. Kleinschalige waterberging draagt bij aan het opvangen van de verwachte neerslagtoename.

Er moet voldoende water van de juiste kwaliteit beschikbaar zijn. Drinkwater, water voor industrie, landbouw en natuur, zwem- en vaarwater. Door de klimaatverandering zullen steeds vaker extreem droge perioden voorkomen. Voldoende oppervlaktewater draagt bij aan een lagere afhankelijkheid van water uit het IJsselmeer in droge perioden.

Voorliggend plan draagt met de uitbreiding van het Langebosschemeer bij aan het vergroten van de waterkwantiteit en waterkwaliteit in combinatie met natuurontwikkeling.

In de provincie Groningen zijn op verschillende plaatsen mogelijkheden om via relatief ondiepe ontgroning zand en klei te winnen. Deze delfstoffen worden vooral toegepast in de bouw, bijvoorbeeld als beton- en metselzand. Ontgroningen hebben vaak ingrijpende gevolgen voor het landschap. De zand- en kleiwinning is geconcentreerd in een aantal regionale winplaatsen. Deze krijgen na beëindiging van de winning een bestemming op basis van de beëindigingsplannen die in overleg met de gemeente en het waterschap worden opgesteld.

WINNING VAN
DELSTOFFEN

Op basis van het Rijksbeleid, dat uitgaat van marktwerking, biedt de provincie daarnaast nadrukkelijk ruimte voor combinaties van zand- of kleiwinning met projecten voor bijvoorbeeld natuurontwikkeling en waterberging. Ruimtelijke kwaliteit en multifunctionaliteit zijn belangrijke toetsingskaders voor nieuwe vergunningaanvragen voor ontgroningen.

Voorliggend plan voorziet in een ontwikkeling die meerdere doelen dient. Het eerste doel is een verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente Veendam. Dit wordt gerealiseerd door het uitbreiden van de hoeveelheid oppervlaktewater en deze te voorzien van natuurvriendelijke oevers. Een tweede doel is het creëren van waterberging. Het derde doel is het winnen van zand voor het verbreden van de nabijgelegen N33. Ten slotte draagt het project bij aan natuurontwikkeling.

In het zuidoosten van de provincie zijn enkele voorkeursgebieden aangegeven waarbinnen, passend bij de kernkarakteristieken van het gebied, landschappelijke ontwikkeling met meervoudig ruimtegebruik wordt gestimuleerd. Deze landschapsontwikkelingszones sluiten aan op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en op bosontwikkelingszones. Op de functiekaart van het POP is de zone waarin de locatie ligt aangeduid als 'zoekgebied landschapsontwikkeling'.

LANDSCHAPS-
ONTWIKKELING

Op het gebied van archeologische monumentenzorg ondersteunt de provincie gemeenten bij het opstellen van ruimtelijke plannen door middel van subsidie en advies. Men toetst aanvragen voor vergunningen voor ontgroningen op de

ARCHEOLOGISCHE
WAARDEN

bescherming van archeologische waarden. Op figuur 3-2 in het POP staat aangegeven dat in het plangebied enkele archeologische terreinen voorkomen.

Omgevingsverordening

In de Omgevingsverordening 2009, die nauw aansluit bij het POP 2009-2013, zijn onder andere regels opgenomen over de inhoud van de toelichting van een bestemmingsplan. Bij het opstellen van het bestemmingsplan is nagegaan of het plan voldoet aan de verordening. Er zijn geen belemmeringen geconstateerd.

Bij besluit van 20 april 2010 hebben Gedeputeerde Staten ingevolge de Omgevingsverordening de begrenzing van het Buitengebied van de gemeenten vastgesteld. Het plangebied maakt deel uit van het buitengebied van de gemeente Veendam.

Net als bij het POP zijn ook bij de verordening kaarten gevoegd. Op kaart 6a 'landschapswaarden' is aangegeven dat het plangebied in een zone ligt die is aangeduid als 'landschapontwikkeling'.

Agenda voor de Veenkoloniën

De Agenda voor de Veenkoloniën uit 2002 is een samenhangende visie en plan van aanpak met maatregelen voor de versterking van de sociaaleconomische en ruimtelijke structuur in de Veenkoloniën. Het doel is om een gemeenschappelijke basis te hebben om gemotiveerd concrete projecten te kunnen voorstellen voor uitvoering.

GROENE STER

Op het snijvlak van de vier gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde, Aa en Hunze en Veendam en het waterschap Hunze en Aa's is in het kader van de Agenda van de Veenkoloniën het project de Groene Ster ontstaan. De eerste inspanningen hebben geleid tot een integrale gebiedsvisie voor het gehele gebied. Besloten is om de gebiedsvisie in de vorm van een groot aantal projecten nader uit te werken. Het project 'Landschapspark De Randvenen' is een uitwerking van de vastgestelde gebiedsvisie.

De veenkoloniale rand is vanaf de jaren zestig in relatief korte tijd sterk veranderd. Veendam heeft zich ontwikkeld van een verzameling lintdorpen tot een groeikern met tal van nieuwe woonwijken. Daaraan gekoppeld is de uitbreiding van het areaal bos en overig groen, onder meer in de vorm van het Borgerswold. Dit gebied functioneert goed als sport- en recreatiepark. De verschillende deelgebieden vullen elkaar mooi aan qua inrichting en voorzieningen. Om verrommeling en versnippering te voorkomen is meer samenhang in vorm en inrichting van de deelgebieden echter wel gewenst. Niettemin begint zich geleidelijk een groot, aaneengesloten recreatielandschap af te tekenen.

WATER EN INFRASTRUCTUUR

De vraag naar het kleinschalig vasthouden van het water is de afgelopen jaren toegenomen en zal naar verwachting door de klimaatverandering verder toenemen. Voor de op handen zijnde verbreding van de N33 is zand nodig. Dit is

een kans om het Langebosschemeer te vergroten en daarmee extra waterberging te realiseren.

Het Borgerswold ten noorden van het bestaande Langebosschemeer functioneert in grote lijnen uitstekend. Er zijn veel activiteiten en het nog jonge bos begint op een aantal plekken gestalte te krijgen. De waterkwaliteit van het water binnen Borgerswold-Langebosch is een punt van zorg. De meren en plassen hebben veel last van overmatige algenbloei (blauwalg). In de zomerperiode betekent dit dat de mogelijkheid aanwezig is dat door de provincie een zwembod wordt afgegeven. Vanuit het project Landschapspark gezien zijn twee oplossingen interessant, te weten doorspoelen van het meer en verlagen van het fosfaatgehalte door het aanleggen van een zuiverend rietmoeras. Bij het vergroten van het Langebosschemeer kan langs de zuidrand een rietmoeras worden aangelegd dat - op termijn - kan worden aangesloten op het watersysteem van Borgerswold en de wijken en diepen. De wateraanvoer voor het watersysteem kan door het rietmoeras lopen en zo bijdragen aan de waterzuivering. Een koppeling aan de noordzijde van het Borgerswold aan het Tripscompagniesterdiep maakt het mogelijk de plassen in Borgerswold door te spoelen.

BORGERSWOLD

3.3

Gemeentelijk beleid

3.3.1

Nota Ruimtelijke Ontwikkelingen

Nota Ruimtelijke Ontwikkelingen Veendam

In de Nota Ruimtelijke Ontwikkelingen Veendam (27 oktober 1997) is de typering Veendam Parkstad toegelicht. Het Parkstad idee is vanuit de eerste aanzet rondom het centrum tot uitdrukking gekomen in een royale hoeveelheid groen (in de woonwijken, langs de hoofdontsluitingen, in de vorm van Borgerswold en bij de aanleg van sportvoorzieningen).

In de nota wordt gesteld dat het groen in Veendam in kwantitatief opzicht in voldoende mate aanwezig is, maar dat de kwalitatieve mogelijkheden van het groen onvoldoende zijn uitgebuit.

Om het Parkstad idee nieuw leven in te blazen, wordt onder andere:

- Borgerswold sterker geïntegreerd in de stedelijke structuur, waardoor het in de dagelijkse beleving een grotere rol gaat spelen;
- de groenstructuur zoveel mogelijk continu gemaakt, waarbij de historische diepen een belangrijke rol spelen;
- bij de uitbreiding van groen meer nadruk gelegd op het ontstaan van specifieke beelden, dan op het ontstaan van grote oppervlakten nieuw groen (kwaliteit in plaats van kwantiteit).

In de nota wordt verwezen naar het bestaande zeilmeer dat in aansluiting op het recreatieve vaarcircuit Oost-Groningen in voorbereiding zou zijn. Voor de attractiviteit van het vaarcircuit is een verbinding naar het Zuidlaardermeer van grote betekenis. Vooral tussen het Kieldiep en het zeilmeer kan deze recreatieve verbinding een bouwsteen vormen in de recreatieve en ecologische ontwikkeling van de zone tussen Borgerwold en Hondsrug-Zuidlaardermeer. Het zeilmeer en de vaarverbinding met het Zuidlaardermeer zijn reeds gerealiseerd.

De Nota Ruimtelijke Ontwikkelingen zal worden opgevolgd door de Structuurvisie Veendam.

Toekomstvisie Veendam 2020

Op 26 januari 2009 heeft de gemeenteraad de Toekomstvisie Veendam 2020: Turfstad en Durfstad vastgesteld. Dit is een herijking van de gelijknamige toekomstvisie uit 2002.

Veendam is in 2020 een complete Parkstad, met doorzicht bestuurd en toonaangevend in een bedrijvige omgeving, waarin met durf en daadkracht wordt gewerkt aan een hoogwaardig en duurzaam woonmilieu. Daarbij zijn de volgende subdoelstellingen geformuleerd:

- een gevarieerde woonomgeving;
- differentiatie in en tussen woongebieden;
- ontsluiting van woonwijken;
- ruimte voor water en groen;
- veiligheid/herbergzaamheid.

Structuurschets Veendam

De gemeente Veendam is bezig met het opstellen van een structuurvisie. Hierin zal de kwaliteit van het ruimtegebruik voor het gehele gemeentelijk grondgebied worden vastgelegd. Vooruitlopend hierop is door het college een structuurschets vastgesteld (2007). Deze heeft nog geen formele status. De structuurschets doet wel dienst als intern toetsingskader.

De structuurschets geeft een ruimtelijk overzicht van bestaande visies en plannen om zo in de toekomst op samenhangende en integrale wijze de ruimtelijke ontwikkeling van Veendam te kunnen sturen.

De navolgende zaken zijn voor het plangebied relevante punten uit de structuurschets:

- de zandwinning en uitbreiding Langebosschemeer;
- een nieuwe vaarverbinding tussen Langebosch en Zuidlaardermeer.

In dit bestemmingsplan zijn opgenomen de zandwinning en het uitbreiden van het Langebosschemeer. De vaarverbinding met het Zuidlaardermeer is reeds gerealiseerd.

Gebiedsvisie Groene Ster

Op het snijvlak van de vier gemeenten, Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde, Aa en Hunze en Veendam en het waterschap Hunze en Aa's is enkele jaren geleden het project de Groene Ster ontstaan. Het is een project in het kader van de Agenda van de Veenkoloniën. De eerste inspanningen hebben geleid tot een integrale gebiedsvisie voor het gehele gebied.

De gebiedsvisie Groene Ster is vastgesteld als uitgangspunt van beleid bij besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d. 7 oktober 2008. De gebiedsvisie is een ontwikkelingskader en vormt geen hard eindbeeld of blauwdruk. De visie is gemaakt vanuit een cultuurhistorisch perspectief en kan worden gelezen als een inspiratiebron, zodat bestaande projecten en initiatieven, in het bijzonder door het particuliere initiatief, kunnen worden opgepakt.

Een uitwerking van deze gebiedsvisie is het concept 'Landschapspark De Randvenen, Veenkoloniaal vakwerk'.

Het concept Landschapspark beoogt de samenhang in het gebied voor de volgende thema's te vergroten:

1. landschappelijke samenhang (cultuurhistorie, vormgeving, ruimtelijke kwaliteit, ecologie);
2. recreatieve samenhang (afstemming van aanbod voorzieningen, verbetering routestructuren);
3. functionele samenhang (afstemming van verschillende functies met het oog op de toekomst, het leggen van accenten).

In het Landschapspark worden eerst de al bestaande accentverschillen aangevuld en aangescherpt, zodat verschillende doelgroepen kunnen worden bediend en de recreatieve druk goed verdeeld wordt. Voor het gebied in en rond Borgerswold-Langebosch komt het accent te liggen op actie, sport en spel. Het gaat hier om grootschalige, intensieve recreatie waarin het accent ligt op actie, zoals waterskiën, klimmen, kanoën, zeilen, varen en op verblijfsrecreatie.

Verder worden met betrekking tot het plangebied, in relatie met het gebied Borgerswold, water en natuur genoemd. De uitbreiding van het Langebossche-meer wordt hier met name genoemd.

Voorliggend bestemmingsplan maakt het mogelijk het plangebied in relatie met zijn omgeving te ontwikkelen tot een samenhangend geheel dat voorziet in de functies waterberging, verbeteren van de waterkwaliteit, zandwinning en natuurontwikkeling. Dit draagt bij aan de doelstellingen zoals geformuleerd in de gebiedsvisie Groene Ster, met name in de uitwerking 'Landschapspark De Randvenen'.

Borgerswoldvisie

De speerpunten voor het toeristisch beleid in Veendam zijn neergelegd in de gelijknamige nota. Deze nota wordt ook wel genoemd de Borgerswoldvisie. Het

recreatiegebied Langebosschemeer/Borgerswold is het resultaat van een doelstelling van het Rijk, de provincie en de gemeente om te zorgen voor voldoende gevarieerd aanbod van gratis toegankelijke dagrecreatieve voorzieningen. In het gebied zijn in de loop der tijd verschillende recreatieve elementen dan wel functies ondergebracht zoals wandel-, fiets- en vaarvoorzieningen, strand en ligweiden. Daaraan zijn andere functies toegevoegd zoals horecafaciliteiten, een camping, een manege, een kinderboerderij, een waterskibaan en een toeristisch informatiecentrum.

Wil Borgerswold op korte en middellange termijn zijn functie behouden, dan zijn voortdurend investeringen in kwaliteitsverbetering en nieuwe voorzieningen noodzakelijk. Door het overwegend kleinschalige karakter van de elementen is het wenselijk de diverse elementen als een samenhangend product te presenteren, waarbij ook een combinatie met het verblijfsrecreatieve aanbod voor de hand ligt.

De toeristische aandachtspunten voor Borgerswold zijn:

- de aantrekkelijkheid van het gebied bepaalt in welke mate een gebied toeristisch wordt bezocht;
- het ontwikkelen van aantrekkelijke netwerken van recreatieroutes levert een duurzame versterking van het gebied op;
- bestaande attracties verbeteren en nieuwe attracties realiseren waardoor het totale toeristische aanbod wordt verbeterd en vergroot;
- het heuvelachtige terrein van de voormalige afvalverwerking biedt voor de toekomst kansen om een attractiepunt toe te voegen aan Borgerswold, in combinatie met aan het terrein gerelateerde sportactiviteiten;
- nieuwe activiteiten (voorkeur voor geldgenererende particuliere initiatieven) ontwikkelen die recht doen aan de (boven)regionale status;
- de (boven)regionale ontwikkeling van het toeristisch product in Borgerswold dient als speerpunt van beleid te worden aangemerkt hetgeen immers ook zijn vertaling heeft gekregen in provinciale beleidsnota en lopende projecten als de Groene Ster, waarmee ook een mogelijke subsidietechnische koppeling is gelegd;
- de gemeente zal daar waar mogelijk en wenselijk in voorwaardenscheppende zin actief zijn;
- het goed bevaarbaar maken en houden van de vaarroutes.

Algemene toeristische aandachtspunten zijn:

- het beleid op het gebied van de natuur, het landschap, het milieu en de mobiliteit is op zekere hoogte voorwaardenscheppend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van toerisme en recreatie;
- het toerisme is in basis een bron van werkgelegenheid;
- het is van belang dat de particuliere investeringen worden bevorderd;
- toeristische promotie is van wezenlijk belang voor de verkoop van een toeristisch product en dus voor de werkgelegenheid.

Voorliggend bestemmingsplan maakt het uitbreiden van het Langebosschemeer in zuidelijke richting mogelijk. Dit draagt - op termijn - bij aan het verbeteren

van de waterkwaliteit in de regio en aan natuur- en landschapsontwikkeling. Nieuwe voorzieningen op toeristisch gebied zullen nodig zijn om het gebied Borgerwold ook op langere termijn aantrekkelijk te laten zijn op dit vlak. Het realiseren van een goede waterkwaliteit draagt hieraan bij. De functies die van belang zijn voor het onderdeel toerisme zijn vooral watergerelateerde recreatie, verblijfsrecreatie en natuurontwikkeling. Dit bestemmingsplan voorziet in het laatste aspect.

3.3.2

Beheer en Milieu

Waterplan Veendam

De gemeente Veendam heeft in 2001 een waterplan opgesteld in samenwerking met het Waterschap Hunze en Aa's en het Waterbedrijf Groningen. Het waterplan beschrijft een visie en een programma. De visie beschrijft op integrale wijze wat, op langere termijn de gewenste toestand van watersysteem en waterketen is, zowel voor het landelijk gebied als voor de bebouwde omgeving. Het accent ligt hierbij op het stedelijk gebied. Het programma geeft aan welke activiteiten de betrokken partijen ondernemen om geleidelijk de doelstelling te bereiken.

Het streven is om het waterplan om te bouwen tot een watersysteemplan. De eerste besprekingen hiertoe hebben plaatsgevonden.

De doelstelling van het waterplan is het bereiken van een gezond en veerkrachtig watersysteem, waardoor de leefkwaliteit voor mens en dier wordt vergroot.

Het Waterplan Veendam hanteert de hierna genoemde vier sporen:

1. lang vasthouden, langzaam afvoeren;
2. schoonhouden, schoonmaken;
3. zichtbaar en aantrekkelijk;
4. waterlijke ordening.

De kwaliteit van het water mag niet worden aangetast. Bij de nieuwbouw wordt gestreefd naar opvang van hemelwater dat afstroomt van verharde oppervlakten (daken, wegen) en de infiltratie daarvan in groengebieden, dan wel afvoer op open water. Het vuile water wordt rechtstreeks in de riolering geloosd.

Met betrekking tot duurzaam waterbeheer wordt verder rekening gehouden met de te gebruiken materialen in de nog te realiseren gebouwen of bouwwerken en verhardingen. Gestreefd wordt naar het gebruik van duurzame bouwmaterialen om schoon regenwater in het gebied te conserveren.

Groenkwaliteitsplan

De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van groenvoorzieningen in de openbare ruimte. Als toetsingskader is het Groenkwaliteitsplan (2003) opgesteld. Per wijk worden de kenmerken genoemd en er worden aanbevelingen gedaan voor elk gebied.

Dit plan vormt de basis voor de volgende punten:

- een gestructureerd beheer van de groene ruimte, aangegeven zijn de groene hoofdstructuren met daaraan gekoppeld de groene dragers;
- het beleid ten aanzien van het verlenen van kapvergunningen;
- eventuele verkoop/verhuur van (snipper)groenstroken.

Daarnaast is het van belang om het groene image van Parkstad Veendam vast te leggen door middel van sfeerbeelden. Met een visie op de groene hoofdstructuur kan de gemeente vanuit die optiek de ruimtelijke ontwikkelingen richting geven en toetsen. Hierbij vormen de ruimtelijke structuur, de recreatieve en ecologische waarden de peilers van het Groenkwaliteitsplan.

De waardevolle kenmerken en kwaliteiten van het groen zijn per deelgebied omschreven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen karakter/identiteit, ecologie/natuur en gebruikswaarde van het groen. Tevens zijn per deelgebied aandachtspunten aangegeven.

Bodembeleidsplan

In 2005 heeft de gemeente Veendam haar bodembeleid vastgelegd in 'De bodem onder ons bestaan' bodembeleidsplan gemeente Veendam 2005-2009.

Het uitgangspunt van het bodembeleid is het streven naar een duurzaam bodemgebruik waarbij de kwaliteit van de bodem is afgestemd op de (toekomstige) functie. Dit duurzame bodemgebruik moet tot stand komen door te voorkomen dat nieuwe verontreinigingen ontstaan (bodembescherming), historische verontreinigingen te saneren (bodemsanering) en verantwoord om te gaan met licht verontreinigde grond (bodembeheer).

Bij ruimtelijke plannen wordt het aspect bodemverontreiniging zo vroeg mogelijk meegenomen. Dit voornemen heeft als doel om stagnatie van ruimtelijke projecten en het afbreukrisico als gevolg van (te) laat ontdekken van bodemverontreiniging tot een minimum te beperken. Door de kwaliteit van de bodem op tijd in beeld te brengen, kan hiermee bij transacties en in de planvorming rekening worden gehouden.

3.4

Beleid waterschap

De gemeente Veendam ligt centraal in het beheersgebied van het Waterschap Hunze en Aa's. Het beleid van het waterschap is weergegeven in het vastgestelde Beheerplan 2010-2015. Dit plan maakt inzichtelijk waar het Waterschap

Hunze en Aa's de komende jaren op inzet. Er staat in welke opgaven er op het gebied van veiligheid, voldoende en schoon water spelen, welke maatregelen het Waterschap Hunze en Aa's neemt en wat de kosten daarvan zijn.

Hiermee speelt het waterschap in op de klimaatverandering en Europese normen voor schoon en gezond water. Verder wordt het huidige beleid en beheer voor diverse thema's globaal toegelicht en wordt teruggekeken op de vorige planperiode (2003-2009). Tot slot is in het plan aangegeven welke ontwikkelingen voor de organisatie en de bedrijfsvoering relevant zijn en hoe die worden opgepakt.

3.5

Conclusie

De ontwikkeling die het voorliggende bestemmingsplan mogelijk maakt, bestaat uit het uitbreiden van het Langebosschemeer in zuidelijke richting. Deze ontwikkeling draagt bij aan toename van de hoeveelheid waterberging, het verbeteren van de waterkwaliteit in en rond het plangebied en bestaat verder uit natuurontwikkeling.

De ontwikkeling is niet in strijd met het rijksbeleid, het provinciale en gemeentelijke beleid en het beleid van het waterschap.

Planbeschrijving

4

De ontwikkelingen in het plangebied bestaan uit het uitbreiden van het Langebosschemeer in zuidelijke richting. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 140 ha. Dit gebied maakt voor een belangrijk deel plaats voor de uitbreiding van het Langebosschemeer. De reden voor de aanleg van het meer is het ontwikkelen van een watergebied met een eigen robuust ecosysteem dat in de toekomst tevens de waterkwaliteit van het huidige Langebosschemeer, en daarmee van een veel groter gebied, kan gaan verbeteren. Deze uitbreiding zal worden voorzien van milieuvriendelijke oevers met daaromheen een groengebied dat ruimte biedt aan natuurontwikkeling. De bestaande wijken blijven ten oosten en ten westen van de uitbreiding zichtbaar. Een ander belangrijk doel van het plan is het creëren van extra waterberging.

Onderzoek bestaande situatie nabij het plangebied

In het bestaande Langebosschemeer en het aangrenzende Borgerswold komt sinds een aantal jaren met regelmaat overlast voor door blauwalgvorming. De gemeente Veendam heeft laten onderzoeken wat hiervan de oorzaak is. De conclusie is dat de belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- te weinig doorstroming in de bestaande plassen;
- te weinig zelfreinigende capaciteit van het ecosysteem;
- te veel externe fosfaatbronnen.

Vervolgens is een pakket van maatregelen opgesteld om in de toekomst weer een watergebied te verkrijgen met een goede zwemwaterkwaliteit. In hoofdzaak bestaan deze maatregelen uit:

- het bestrijden van de blauwalg bij piekbelasting in het zomerseizoen;
- het wegnemen van de voedingsbronnen voor blauwalg, de fosfaten.

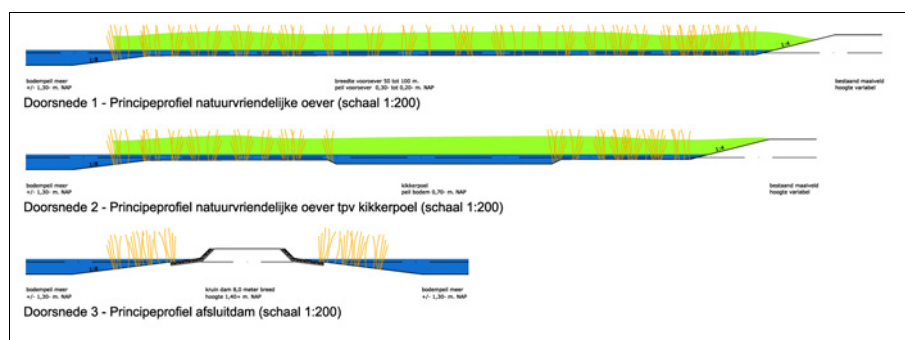
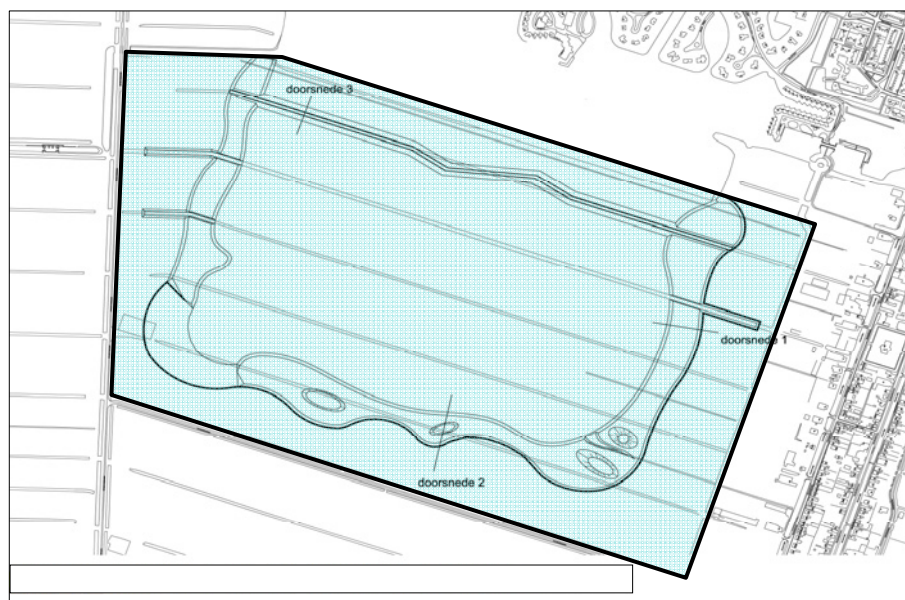
De eerste maatregel moet worden gezien als een noodoplossing. De tweede maatregel is structureel van aard en vergt een brede aanpak om de waterkwaliteit te verbeteren. In dit kader worden de volgende maatregelen getroffen:

- afkoppelen van rioolwateroverstorten op het watersysteem dat is aangesloten op de wateren van Borgerswold en het Langebosschemeer;
- verwijderen van harde oevers en het vervangen ervan door natuurlijke oevers met rietkragen in Borgerswold;
- vergroten van het watersysteem door middel van een uitbreiding van het Langebosschemeer in zuidwaartse richting;
- het aanleggen van waterzuiverende rietvelden langs de oevers van deze uitbreiding;
- om een goede stroming in het hele watersysteem te krijgen, is het noodzakelijk dat er op een aantal locaties in Borgerswold duikers worden vergroot.

Vormgeving

OPPERVLAKTE

De oppervlakte van de uitbreiding van het meer zal, met inbegrip van de natuurlijke oevers, maximaal 97 ha bedragen. De rand van het meer wordt ingericht als natuurlijke oever met rietvelden en poelen. De rest van het zuidelijke deel van het plangebied wordt ingericht ten behoeve van natuurontwikkeling.

Het plangebied van de uitbreiding van het Langebosschemeer, met doorsneden ter plaatse van de milieuvriendelijke oevers (bron: InVraplus)

INPASSING IN HET LANDSCHAP

Als referentie naar het bestaande veenkoloniale landschap worden aan de westzijde van het meer twee wijken (kavelsloten) gehandhaafd en verbreed en aan de noordoost zijde één. De bestaande veenkoloniale wijkenstructuur blijft daarmee aan weerszijden van het meer herkenbaar.

Aan de zuidoostzijde van het meer zal een aantal bestaande kavelsloten terugkomen in de vorm van eerdergenoemde kreken in de rietoever. De verhogingen ertussen zullen eilandjes vormen waar vogels ongestoord kunnen broeden.

ARCHEOLOGISCH WAARDEVOL GEBIED

Aan de zuidzijde van het meer zijn enkele locaties waar een verhoogde vindkans is voor archeologische vondsten vanuit de prehistorie. De vormgeving van

de zuidelijke oeverlijn is zodanig aangepast dat de oeverlijn vóór deze locaties langsloopt.

De uitbreiding van het meer zal een diepte krijgen van die varieert van 0,7 m in de vooroever tot 1,5 m à 1,8 m in het midden. Voor de uitbreiding van het meer is vanuit zuiveringstechnisch oogpunt gekozen voor brede rietoevers. Riet heeft een waterdiepte nodig van circa 30 cm tot maximaal 100 cm. Door de uitgangspunten voor het beperken van de golfloop en het optimaal laten functioneren van de rietoevers te combineren, is voor een ontwerp gekozen met een langzaam oplopend onderwatertalud met een helling van circa 1:8. De rietoever zelf varieert in breedte van circa 30 m tot circa 70 m. De taluds vanaf de rietoever naar de omliggende gronden krijgen een helling van circa 1:4.

DIEPTE EN TALUDS

De huidige opbouw van de ondergrond bestaat uit een toplaag van humeus zand die in dikte varieert van 0,2 m tot 0,6 m. Hieronder bevindt zich een zandlaag met een dikte van circa 10 m. Voordat met het vergraven van de grond wordt begonnen, zal een scheidingsdam worden aangelegd aan de zuidkant van het bestaande meer. De bovenlaag en de onderliggende zandlaag worden tot op de bodem van het meer verwijderd en afgevoerd. Het zand en de toplaag hebben een goede kwaliteit voor het gebruik in de wegenbouw als aanvul- en ophoogzand. Het is de bedoeling om het zand te gebruiken voor het verbreden van de nabijgelegen N33. De winning ten behoeve van de N33 zal een periode van vijf jaar beslaan. Het restant zand zal nog tot maximaal vijf jaar daarna worden gewonnen.

ZANDWINNING VOOR
VERBREDEN VAN DE N33

De uitbreiding van het Langebosschemeer wordt grotendeels gescheiden uitgevoerd van het bestaande Langebosschemeer door middel van de aanleg van een scheidingsdam. Hierdoor krijgt de nieuwe waterpartij de gelegenheid een robuust eigen ecosysteem met een zelfreinigend vermogen te ontwikkelen. Nadat het ecosysteem voldoende robuust is gebleken en de waterkwaliteit in de uitbreiding van het Langebosschemeer van voldoende kwaliteit is, zal er een koppeling worden gemaakt met het bestaande Langebosschemeer.

SCHEIDINGSDAM

Dit vindt in eerste instantie plaats door middel van kleine openingen, aangesloten op de rietvelden, waarmee uitwisseling kan plaatsvinden tussen schoon water en fosfaatrijker water. Op deze manier kan het nieuwe meer een reinigende werking uitoefenen op het fosfaatrijkere water in de bestaande plassen. De locaties van de verbindingen zullen worden bepaald aan de hand van golfhoogteberekeningen en op basis van de vereiste stroming om het nieuwe deel van het meer als zuivering te kunnen gebruiken voor het bestaande deel.

In tweede instantie, wanneer de beoogde hoogwaardige waterkwaliteit is bereikt, zal de uitbreiding van het meer in zijn geheel worden verbonden met het bestaande meer. Daarmee ontstaat één groot Langebosschemeer en is sprake van een relatie met waterpartijen in onder andere Borgerswold. Hierdoor zal op termijn een samenhangend watergebied ontstaan aan de westzijde van Veendam en Wildervank en ontstaat ruimte voor watergebonden recreatie.

Ook in een eerder stadium, voordat de verbinding tussen de waterpartijen er is, zal de relatie tussen de uitbreiding van het meer en zijn omgeving al gestalte krijgen. Hiertoe zullen één of meer paden rondom de uitbreiding van het meer worden aangelegd voor onderhoud. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat hiervan ook gebruik kan worden gemaakt door wandelaars en mountainbikers.

Verbeteren van de waterkwaliteit in het gebied

De waterkwaliteit kan worden verbeterd door een combinatie van factoren. Een van de belangrijkste doelen is het laag houden van de fosfaatgehalten van het water, omdat vooral de hoeveelheid fosfaten van belang is bij de groei van algen en vertroebeling van het water als gevolg hiervan. Voor het bereiken van de beoogde waterkwaliteit zijn de volgende punten van belang:

- het plan wordt zodanig gerealiseerd dat het instromen van voedselrijk water als gevolg van bemesting van de omliggende landerijen zoveel mogelijk wordt voorkomen;
- de grote hoeveelheid rietoevers zorgt er bij juist beheer voor dat de fosfaten worden opgenomen in het riet en worden onttrokken aan het water;
- de bodem van de uitbreiding van het Langebosschemeer zal bestaan uit zand, wat weinig tot geen nalevering geeft van fosfaten;
- het peilbeheer zal een natuurlijk karakter krijgen, waarbij het peil in de zomer iets kan uitzakken en in de winter iets kan gaan stijgen. Dit betekent dat met name ter plaatse van de oevers een gevarieerde flora en fauna ontstaat. Dit wordt versterkt door ter plaatse van de oever lokaal hoogteverschillen aan te brengen door middel van kikkerpoelen en ophogingen. Het natuurlijke peilbeheer heeft ook tot gevolg dat er minder snel gebiedsvreemd water hoeft te worden ingelaten in geval van droogte.

Natuurontwikkeling en robuust ecosysteem

De natuurontwikkeling rondom de plas wordt geïnitieerd door het afplaggen van de fosfaatrijke bovengrond, waarna op de schralere ondergrond verschillende planten zich kunnen ontwikkelen. De fauna zal zich hierop aanpassen en verder ontwikkelen. De natuurontwikkeling van de oevers en het water wordt, indien nodig, op weg geholpen met het aanplanten van rietstekken en het uitzetten van verschillende waterplanten. Eventueel worden kweekvijvers toegepast om de plantengroei te stimuleren.

Een robuust ecosysteem staat of valt met een gezonde visstand. Een overmaat aan bodemwoelers zal uiteindelijk leiden tot vertroebeling van het water, hetgeen weer de oorzaak kan worden van ongewilde algengroei. Het is daarom van belang om een onderwaterbiotoop te laten ontstaan waar ook roofvis in gedijt om de hele vispopulatie in gezonde balans te laten zijn. De snoek is, zoals de meeste roofvissen, een soort die in helder water jaagt. Om zich tijdens de jacht te kunnen verschuilen, is het belangrijk dat er voldoende rietoevers zijn en dat gedeelten van de waterbodem variëren in hoogte. In de rietzone worden daarom verschillende krekens en verdiepingen aangebracht

waar de snoek kan jagen, maar ook ondieptes die kunnen dienen als paaiplaatsen voor andere vissoorten tussen het riet.

De visstand zal zich vanzelf ontwikkelen op basis van de exemplaren die binnen de bestaande sloten voorkomen en kuit die via vogels het plangebied wordt binnengebracht. Bij een juiste waterkwaliteit zullen ook de gewenste vissoorten zoals snoek en snoekbaars zich vanzelf gunstig ontwikkelen waarbij er voldoende predatie op de bodemwoelende vissoorten ontstaat om het water helder te houden.

De gemeente Veendam wil op een duurzame manier omgaan met de opbouw van een gezond ecosysteem in Borgerswold en het Langebosschemeer. Daarom is ervoor gekozen om op een natuurlijke wijze stroming te laten ontstaan in het plassensysteem. Aangezien er geen peilverschil is tussen de verschillende plassen is het creëren van peilverschil door middel van opstuwing van het water als gevolg van de werking van de wind de enige mogelijkheid om stroming te krijgen. Hiertoe is de vorm van het nieuwe meer zodanig gekozen dat bij de overheersende windrichting, de zuidwestelijke richting, een opwaaiing aan de noordoostzijde van het meer ontstaat en een afwaaiing aan de zuidwestzijde. Hierdoor ontstaat een ronddraaiende stroming langs de randen van het meer, waar de rietvelden gepositioneerd zijn.

Stabiliteit en opstuwing

Behalve op de scheidingsdam tussen het huidige en het nieuwe meer worden geen harde bekledingen op de oevers toegepast. De onderwatertaluds zijn dermate vlak geprojecteerd dat, mede door de aanleg van rietvelden, geen afslag door golfwerking zal plaatsvinden.

Op basis van het ontwerp en de ontwerpwaterstanden, alsmede de veiligheidseisen van het waterschap aan kadehoogten is berekend hoe hoog de kaden minimaal moeten zijn. Op basis hiervan en van nog uit te voeren grondonderzoek zal een stabiliteitsberekening worden gemaakt die de basis vormt voor het ontwerp van de kaden (materiaalopbouw, helling van talud). Het waterpeil bevindt zich echter ver beneden het omliggende maaiveldniveau. Bij onverhoopt afkalven van de oever zal geen overstromingsgevaar ontstaan voor de omgeving. Door de vorm van de oevers en de brede rietvelden zal de golfaanval op de kaden worden geabsorbeerd, waardoor de kans op afkalven van de oevers minimaal is.

De golfoploop en opstuwing ter plaatse van de bestaande oevers en kavels in het bestaande Langebosschemeer worden beperkt door de strijklengte ter plaatse in de hand te houden. Hiertoe komt een dam als scheiding tussen het bestaande en het nieuwe meer. De oevers van de uitbreiding worden ontworpen op basis van de huidige regelgeving en worden zodanig vormgegeven dat deze de golfaanvallen inclusief opwaaiing kunnen weerstaan.

In hydraulisch opzicht is het van belang dat bij het opwekken van optimale doorstroming in water onnodige wervelingen worden voorkomen. Dat houdt in

dat rechte hoeken in waterpartijen moeten worden vermeden en dat oeverlijnen vloeiend van richting veranderen. Daarnaast is het voor een meer van de beoogde grootte van belang dat oeverafslag door oplopende golven wordt geminimaliseerd. Hiermee zijn bij de aanleg van het eerste deel van het Langebosschemeer al ervaringen opgedaan die de noodzaak van een robuust oeverontwerp onderschrijven.

Voorkomen van hinder en ongewenste effecten

Aantasting van de waarden duisternis en stilte zal alleen tijdens de daadwerkelijke periode van zandwinning aan de orde zijn.

Overlast voor de omgeving zal in die periode zo veel mogelijk worden voorkomen doordat alleen overdag zand zal worden gewonnen. De verlichting zal worden beperkt tot het ponton en zal zoveel mogelijk naar beneden zijn gericht.

De gekozen wijze van zandtransport draagt bij tot het beperken van de aantasting van duisternis en stilte doordat in de woonwijken en recreatiegebieden rond het plangebied geen (extra) vrachtverkeer voor zandtransport zal plaatsvinden.

Planning van de eindafwerking

Het zand dat wordt uitgegraven bij de aanleg van de uitbreiding van het Langebosschemeer zal worden gebruikt voor de verdubbeling van de N33. Hierdoor kan binnen een termijn van drie jaar circa twee derde van de uiteindelijke omvang van het uit te breiden meer gerealiseerd zijn. Door het zand te winnen van west naar oost, kan al snel na de start van de winning een begin worden gemaakt met het definitief inrichten van de westelijke oever van de uitbreiding. De gemeente streeft ernaar om de totale zandwinningsperiode te beperken tot vijf jaar, om te voorkomen dat te lang het karakter van een zandwinlocatie overheerst. Dit is afhankelijk van de (verdere) afzetmogelijkheden en van het wel of niet tijdelijk in depot zetten van het te winnen zand.

Uitvoerbaarheidsas- pecten en onder- zoek

5

5.1

Wegverkeerslawai

Het bestemmingsplan maakt geen geluidsgevoelige ontwikkelingen mogelijk. In de zin van de Wet geluidhinder is er daarom geen sprake van geluidhinder. Onderzoek naar wegverkeerslawai is daarmee niet aan de orde.

WET GELUIDHINDER

5.2

Milieuzonering

Een goede ruimtelijke ordening voorziet in het voorkomen van voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten. Het hinderonderzoek richt zich op hinder in de vorm van geur, geluid, stof en gevaar vanwege bedrijven in de omgeving. De mogelijke hinder vanwege omliggende bedrijven wordt inzichtelijk gemaakt door gebruik te maken van de aanbevolen richtafstanden uit de publicatie Bedrijven en Milieuzonering (VNG, 2009).

INLEIDING

Bedrijven worden in deze publicatie ingedeeld in categorieën. De publicatie biedt een handreiking ten behoeve van de afstemming tussen ruimtelijke ordening en milieu op lokaal niveau en geeft informatie over de milieukenmerken van verschillende typen bedrijven. Op basis van de milieukenmerken van de verschillende typen bedrijven en inrichtingen wordt een indicatie van de afstanden gegeven, die als gevolg van deze kenmerken moeten worden aangehouden tussen de diverse typen bedrijven en een rustige woonwijk. Deze afstanden hebben uitdrukkelijk niet het karakter van een norm of een richtlijn.

Het voorliggende plan maakt de uitbreiding van het Langebosschemeer in zuidelijke richting mogelijk. Na voltooiing is hier een gebied ontstaan met natuurvriendelijke oevers en met een groene omzoming. Het meer heeft tevens een functie als waterberging. Het meer zal bijdragen aan een verbetering van de waterkwaliteit in het gebied.

ONTWIKKELING

De meest nabijgelegen bebouwing aan de oostkant van het plangebied wordt gevormd door de woningen aan de Torenstraat. De kleinste afstand van de

plangrens tot deze woningen bedraagt circa 165 m. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de Verbindingsweg. Aan deze weg ligt geen bebouwing.

De westgrens van het plangebied wordt gevormd door het meest zuidelijke deel van de Borgercompagnie. De enige bebouwing aan deze weg nabij het plangebied is het gebouw van het zweefvliegveld. Dit gebouw ligt op een afstand van circa 225 m van het plangebied. Iets meer naar het noorden liggen woningen aan deze weg.

Aan de noordzijde grenst het plangebied aan het huidige Langebosschemeer. In dit meer is een woonwijk van Wildervank gerealiseerd. De kortste afstand van het plangebied tot de meest nabijgelegen woning bedraagt circa 185 m.

In en om de uitbreiding van het Langebosschemeer wordt geen bebouwing gerealiseerd.

WERKZAAMHEDEN AANLEG
LANGEBOSSCHEMEER

De aanleg van het Langebosschemeer gaat gepaard met ontgronding en zandwinning. Voor deze activiteit, die geruime tijd kan duren, zijn een ontgrondingsvergunning en een omgevingsvergunning nodig. In de omgevingsvergunning wordt onder meer rekening gehouden met eventuele hinder voor de omgeving en hoe deze kan worden beperkt.

CONCLUSIE

De conclusie is dat op het gebied van milieuzonering geen belemmeringen voor het plan zijn wat betreft de afstand tot bebouwing in de omgeving.

5.3

Externe veiligheid

De ontwikkelingen in het bestemmingsplan betreffen de uitbreiding van het Langebosschemeer.

5.3.1

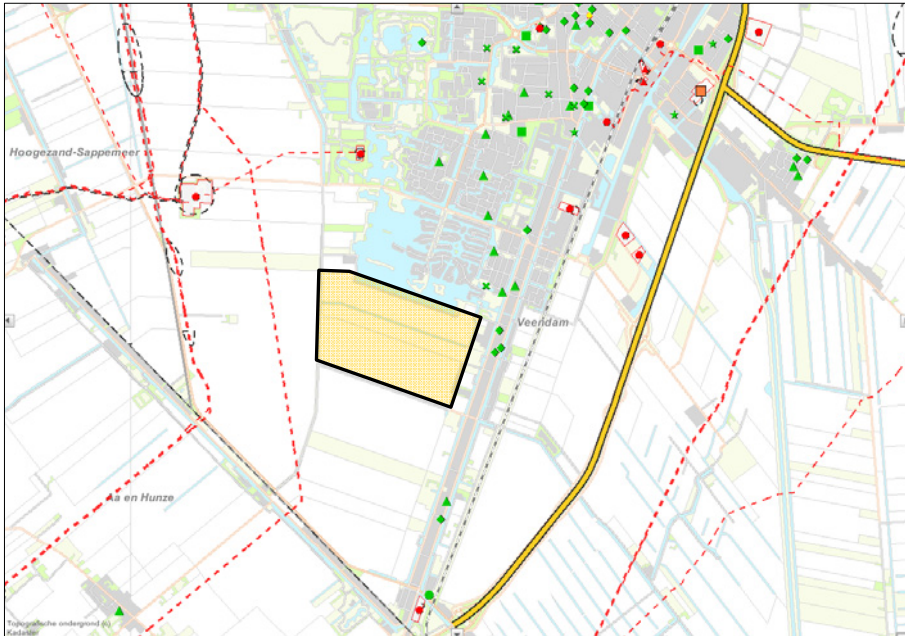
Inrichtingen

INLEIDING

Op 13 februari 2009 is het gewijzigde Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Dit besluit geeft voorwaarden voor nieuwe en bestaande situaties ten aanzien van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico van inrichtingen waarin bepaalde gevaarlijke stoffen worden gebruikt, opgeslagen of geproduceerd.

ONDERZOEK

Om te bepalen of in de nabijheid van het plangebied risicovolle inrichtingen aanwezig zijn, is de risicokaart van de provincie Groningen geraadpleegd.

Het bestemmingsplan maakt de vestiging van risicovolle bedrijven niet mogelijk en het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen. Er zijn derhalve geen belemmeringen voor de beoogde ontwikkelingen.

5.3.2

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het thema vervoer van gevaarlijke stoffen kan worden onderverdeeld in wegen, spoor en water. In 2001 en 2003 zijn voor deze onderwerpen risicoatlassen opgesteld, waarin staat vermeld of langs de route een plaatsgebonden risico en/of een groepsrisico aanwezig is. Tevens zijn voor wegen in 2006-2007 nieuwe verkeerstellingen verricht.

INLEIDING

Het Rijk is op dit moment bezig met het opstellen van een nieuwe wetgeving rond transportroutes; het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev). Deze wetgeving gaat de huidige Circulaire Risiconormering Vervoer van Gevaarlijke Stoffen vervangen en treedt naar verwachting in de zomer van 2010 in werking.

Daarnaast heeft de provincie Groningen in het Provinciaal Basisnet Groningen (Gedeputeerde Staten, april 2010), in relatie tot het Btev, rond alle provinciale wegen en rijkswegen in haar provincie zones aangewezen (ook voor spoorwegen en vaarwegen). Het hiernavolgende onderzoek is toegespitst op de nieuwe wetgeving.

In het basisnet van de provincie Groningen is aangegeven dat over enkele wegen in Veendam transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het navolgende schema geeft deze wegen inclusief de afstanden tot het plangebied en de risicoafstanden weer.

ONDERZOEK

Weg	Afstand plangebied	PR-max (veiligheidszone)	Zone 30 m (1)	GR-Aandachtsgebied (2)
N963	2,8 km ten noorden	N.v.t.	Ja	200 m
N385	1,3 km ten westen	N.v.t.	Ja	200 m
N33	1,75 km ten oosten	20 m	Ja	200 m
Spoorweg Zuidbroek - RSCG	600 m ten oosten	11	Ja	200 m
A.G. Wildervanckkanaal	1,3 km ten noordoosten	N.v.t.	Ja, 25 m	200 m

1. Binnen de zone van 30 m zijn geen nieuwe objecten met minder zelfredzame personen toegestaan.
2. Nieuwe ontwikkelingen binnen 200 m van wegen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, dienen te worden getoetst aan het groepsrisico (eventueel met berekening).

WEGEN, SPOORWEGEN EN
VAARWEGEN

Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van wegen, spoorwegen en vaarwegen. In lijn met de circulaire RNVGS gelden er in principe geen beperkingen aan het ruimtegebruik in het gebied dat op meer dan 200 m van een route of tracé ligt.

Water

Over het A.G. Wildervanckkanaal vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Vanwege de grote afstand tot het plangebied treden geen belemmeringen op.

5.3.3

Buisleidingen

INLEIDING

Aardgastransportleidingen zijn voor het plangebied relevant vanwege de regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Deze regels zijn vastgelegd in de Circulaire Zonering langs hogedrukaardgastransportleidingen (1984). De Circulaire onderscheidt toetsings- en bebouwingsafstanden.

Momenteel is het Ministerie van Infrastructuur en Milieu bezig met het vernieuwen van het externe veiligheidsbeleid rondom aardgasleidingen (het Besluit externe veiligheid buisleidingen, Bevb). Deze nieuwe wetgeving en de bijbehorende nieuwe afstanden (voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico) zijn nog niet definitief vastgesteld. Het Bevb is gepubliceerd, maar nog niet in werking getreden. Ook de bijbehorende regeling is bekend.

ONDERZOEK

Op de risicokaart zijn ook risicovolle buisleidingen weergegeven. Op circa 385 m ten westen van het plangebied liggen aardgastransportleidingen van Gasunie:

- A-503; met een druk van 66,2 Bar en een diameter van 42 inch;
- A-509; met een druk van 66,2 Bar en een diameter van 48 inch.

Beide leidingen hebben geen plaatsgebonden risicocontour (10^{-6}). De leidingen hebben respectievelijk een invloedsgebied van 485 m en 535 m. Het invloedsgebied van de leiding A-509 reikt het verst in het plangebied: het grootste invloedsgebied (groepsrisico) bedraagt daarmee 540 m.

Een klein deel van de natuuroever ligt binnen het invloedsgebied van de leidingen. Echter, in deze gebieden zijn geen personen voorzien, waardoor de per-

sonendichtheid in het invloedsgebied naar verwachting niet toeneemt en een berekening achterwege kan blijven.

Vanwege de ligging van het plangebied binnen het invloedsgebied van de westelijk gelegen aardgastransportleidingen, zijn de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid beschouwd. Bij zelfredzaamheid gaat het onder andere om de mogelijkheden die de personen in het plangebied hebben om te vluchten, c.q. te schuilen bij een ramp en bestrijdbaarheid om onder andere toegankelijkheid van het gebied voor hulpverleningsdiensten en de aanwezigheid van bluswatervoorzieningen en opstelplaatsen.

De Brandweer Regio Groningen geeft in haar overlegreactie aan dat in het plangebied nauwelijks sprake is van externe veiligheidsrisico's en dat het groepsrisico niet van toepassing is. Verantwoording van het aspect groepsrisico en een nadere advisering vanuit de regionale brandweer hierover zijn niet aan de orde.

Aangezien er geen sprake is van de aanwezigheid van personen in het plangebied, is er geen sprake van groepsrisico. Een verantwoording van het groepsrisico is daarom ook niet aan de orde.

CONCLUSIE

5.4

B o d e m

Beleidskader

Nederland kent een uitgebreide wetgeving op bodemgebied. In de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer, de Woningwet en de Wet ruimtelijke ordening zijn in meer of mindere mate regels opgenomen die betrekking hebben op de bodem.

In de Vijfde nota Ruimtelijke Ordening wordt een directe link gelegd tussen ruimtelijke ordening en bodemgesteldheid.

De bodem vormt de ondergrond in het kader van de lagenbenadering, zoals die is voorgesteld in de Vijfde nota Ruimtelijke Ordening. De ondergrond, de bodem, is het meest kwetsbaar voor ingrepen door de mens. De bodem als onderliggende laag kan daarbij voorwaarden stellen aan de bovenliggende lagen: de occupatielaag en de netwerklaag. Belangrijk is de onderlinge wisselwerking tussen de lagen. Een goede integrale afweging versterkt het ruimtelijk beleid.

De ondergrond, zoals bedoeld in de Vijfde nota ruimtelijke ordening, bestaat overigens uit de fysieke ondergrond, het watersysteem en het biotische systeem.

De bodem onder ons bestaan, bodembeleidsplan gemeente Veendam 2005-2009.

In 2005 heeft de gemeente Veendam haar bodembeleid vastgelegd in 'De bodem onder ons bestaan' bodembeleidsplan gemeente Veendam 2005-2009.

Uitgangspunt van het bodembeleid is het streven naar een duurzaam bodemgebruik waarbij de kwaliteit van de bodem is afgestemd op de (toekomstige) functie. Dit duurzame bodemgebruik moet tot stand komen door te voorkomen dat nieuwe verontreinigingen ontstaan (bodembescherming), historische verontreinigingen te saneren (bodemsanering) en verantwoord om te gaan met licht verontreinigde grond (bodembeheer).

Bij ruimtelijke plannen wordt het aspect bodemverontreiniging zo vroeg mogelijk meegenomen. Dit voornemen heeft als doel om stagnatie van ruimtelijke projecten en het afbreukrisico als gevolg van (te) laat ontdekken van bodemverontreiniging tot een minimum te beperken. Door de kwaliteit van de bodem op tijd in beeld te brengen, kan hiermee bij transacties en in de planvorming rekening worden gehouden.

Nota bodembeheer gemeente Veendam

Op 28 september 2009 heeft de gemeenteraad de Nota bodembeheer gemeente Veendam vastgesteld. Dit houdt in dat in de gemeente Veendam conform het gebiedsspecifiek van het Besluit bodemkwaliteit gewerkt wordt. In de bijlagen van de nota is een aantal kaarten opgenomen:

- Een kaart met de homogene deelgebieden: deze kaart geeft inzicht in de onderverdeling van het gebied in zones van vergelijkbare kwaliteit, bodemopbouw en gebruiksgeschiedenis.
- De ontgravingskaart: deze kaart geeft inzicht in de diffuse bodemkwaliteit van de grond die in de verschillende zones vrijkomt. Deze kaart wordt ook wel de bodemkwaliteitskaart genoemd.
- De functiekaart: deze kaart geeft inzicht in de geldende functie van de verschillende zones van het beheergebied. Dit betreft een statische kaart die voor vijf jaar wordt vastgesteld.
- De toepassingskaart: deze kaart geeft inzicht in de normstelling voor toepassing van grond of bagger in de verschillende zones van het beheergebied. Ook wordt deze kaart gebruikt als basis voor een bodemsanering (terugsaneerwaarden).

Voor het gebied waarin de uitbreiding van het Langeboschemeer is gepland geldt de bodemfunctie Landbouw; er mag alleen grond worden toegepast met de kwaliteit LMW 1 (Achtergrondwaarde). Als terugsaneerwaarde geldt ook de Lokale Maximale waarde 1 (LMW 1).

In en om het plangebied zijn in opdracht van de gemeente Veendam twee onderzoeken uitgevoerd, te weten een oriënterend bodem- en waterbodemonderzoek door Oranjewoud en een grondwateronderzoek door TTE betreffende de vervuiling door de voormalige chemische wasserij Voordenhout/Moderna, ten oosten van het plangebied.

ORIËNTEREND BODEM- EN
WATERBODEMONDERZOEK
ORANJEWOUD

Er is bodemonderzoek verricht door Oranjewoud (rapport Oriënterend bodem- en waterbodemonderzoek 137 ha agrarische percelen Langebosch te Veendam, projectnummer 16546-204260 d.d. 20 mei 2010). De conclusies van het onderzoek zijn hierna weergegeven:

“Uit het vooronderzoek blijkt dat binnen het onderzoeksgebied een aantal gedempte sloten/wijken en voormalige stortplaatsen aanwezig zijn. Verder zijn op de onderzoekslocatie verschillende dammen, watergangen, slootdempingen en bebouwing (werkplaats en gasolietank) aanwezig.

Uit de beschreven onderzoeksresultaten blijkt dat in de boven- en ondergrond en in het grondwater licht verhoogde gehalten aan zware metalen zijn aangetoond. De gehalten aan barium, kwik, koper, molybdeen, nikkel en zink overschrijden de achtergrondwaarde. De ondergrond is niet verontreinigd. De vooraf opgestelde hypothese 'onverdachte locatie' voor de agrarische percelen wordt formeel gesproken dan ook verworpen, vanwege de licht verhoogde gehalten in de grond en in het grondwater. Ook ter plaatse van de verdachte deelloccaties (dammen, gebouw en dempingen) zijn maximaal licht verhoogde gehalten aangetoond. De onderzoeksresultaten geven echter geen aanleiding tot het uitvoeren van vervolgonderzoek of sanerende maatregelen, omdat de gemeten concentraties kleiner zijn dan de tussen- en interventiewaarden. De resultaten vormen, ons inziens, geen milieuhygiënische belemmering voor het gebruik van de locatie en de geplande ontwikkeling.

Het slib in de sloten is beoordeeld als Vrij toepasbaar, c.q. verspreidbaar.

Opgemerkt wordt dat tijdens ontwikkeling van het terrein rekening dient te worden gehouden met de reeds bekende gegevens betreffende de gedempte wijken/sloten en voormalige stortplaatsen. Op ten minste een locatie is een ernstige verontreiniging met koper aangetoond.

Voornoemde conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op het vooronderzoek, de zintuiglijke waarnemingen en analyseresultaten van dit onderzoek.”

Verder is door TTE een onderzoek verricht naar de invloed van het aan te leggen meer op de verontreiniging van het grondwater afkomstig van de voormalige chemische wasserij Voordenhout/Moderna aan de Raadhuisstraat ten oosten van het plangebied (Grondwatermodellering natuurontwikkeling Langeboschemeer, projectnummer C09075 d.d. 29 juni 2010).

De verontreiniging van Moderna is onderzocht in opdracht van de provincie Groningen. De verontreiniging bevindt zich op circa 150 m stroomopwaarts van het geplande meer op een diepte van 5 - 13 m minus maaiveld.

Op 10 april 2002 is door Gedeputeerde Staten van Groningen een beschikking ernst en urgentie afgegeven. De verontreiniging is aangemerkt als urgent op grond van verspreidingsrisico.

Op 13 oktober 2009 is door Gedeputeerde Staten beschikt op het saneringsplan voor de verontreiniging. De voorgenomen sanering bestaat uit het ontgraven en chemisch oxideren van de kern van de verontreiniging ter plaatse van de voormalige wasserij. In de pluim van de verontreiniging die vanaf de Raadhuisstraat, onder het Westerdiep en onder de waterschapstocht loopt staan geen actieve maatregelen gepland. Middels monitoring wordt het gedrag van de

verontreiniging in beeld gebracht. Na vijf jaar moet blijken of er sprake is van een stabiele eindsituatie die geen verdere sanerende inspanningen vereist. Bij het opstellen van het saneringsplan en het afgeven van de beschikking op het saneringsplan is geen rekening gehouden met de uitbreiding van het Langebos-schemeer.

De conclusies van het onderzoek zijn in het navolgende weergegeven:

CONCLUSIE GRONDWA-
TERONDERZOEK TTE

Conclusies verspreiding en gedrag

“De verontreiniging zal zich waarschijnlijk tijdens en na de aanleg van het meer verspreiden. Verwacht wordt dat de verontreiniging pas na circa 14 jaar het meer zal bereiken. Dat wil zeggen dat er niet verwacht wordt dat er tijdens de aanleg van het meer verontreinigd grondwater opgepompt wordt of al in het meer terecht komt. Uiteraard is dit wel afhankelijk van de manier waarop het meer daadwerkelijk wordt aangelegd.

In het onderzoek van TTE is uitgegaan van een worstcasesituatie, ontgraven van het meer in-den-droge. Iedere andere vorm van aanleg levert minder (grond)waterverplaatsing op.

In het kader van de sanering van de grondwaterverontreiniging vh. Voordenhout / Moderna wordt een monitoringnetwerk rondom de pluim van de verontreiniging aangelegd. Dit monitoringnetwerk heeft als doel het gedrag (verspreiding en afbraak) van de verontreiniging te meten. Tijdens en na de aanleg van het meer moet dit netwerk van peilbuizen in stand blijven. Het netwerk wordt eveneens gebruikt om de invloed van het meer (aanleg en nieuwe situatie) op de verontreiniging te meten. Verplaatsing van de verontreiniging in de richting van het meer zal door middel van het monitoringnetwerk worden gedetecteerd. In die situatie zal overleg met het bevoegd gezag wet Bodembescherming worden opgestart.

Mocht het scenario uitkomen dat de verontreiniging het meer bereikt dan zal de verontreiniging onder invloed van het zuurstofrijke water snel afbreken. Verwacht wordt dat slechts in een beperkte zone direct rondom de oever er sprake zal zijn van meetbare concentraties aan deze afbraakproducten (CIS en VC).”

5.5

Water

Op grond van artikel 3.1.6 uit het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf worden opgenomen. Hierin wordt ingegaan op de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. Deze paragraaf is de weerslag van het overleg tussen de gemeente, de initiatiefnemer en het waterschap.

Het bestemmingsplangebied ligt in het beheergebied van Waterschap Hunze en Aa's. Het beleid van het waterschap is weergegeven in het Beheerplan 2010 tot en met 2015. Dit plan maakt inzichtelijk waar Hunze en Aa's de komende jaren op inzet. Er staat in welke opgaven op het gebied van veiligheid, voldoende en schoon water spelen, welke maatregelen Hunze en Aa's neemt en wat de kosten daarvan zijn. Hiermee speelt het waterschap in op de klimaatverandering en Europese normen voor schoon en gezond water.

BELEID WATERSCHAP
HUNZE EN AA'S

In de beheerplanperiode worden nieuwe recreatieve vaarwegen genoemd, waaronder een verbinding Zuidlaardermeer-Veendam/Hoogezand. Verder is de aanleg van natuurvriendelijke oevers van kanalen en meren een aandachtspunt, zowel in het kader van waterkwaliteit als van natuur en landschap.

De gemeente Veendam heeft in 2001 een waterplan opgesteld in samenwerking met het Waterschap Hunze en Aa's en het Waterbedrijf Groningen. In paragraaf 3.3.5 is nader ingegaan op het waterplan.

BELEID GEMEENTE
VEENDAM

Op 15 december 2003 is het gemeentelijk rioleringsplan voor de periode 2004 tot en met 2008 vastgesteld. Nieuwe riolering zal volgens een duurzaam concept worden ontworpen en aangelegd. De aanvoer van schoon water naar de zuiveringsinrichting zal zoveel mogelijk worden beperkt. In deze planperiode worden resterende maatregelen in het kader van de basisinspanning en verbetering van rioolstelsels uitgevoerd. Het afkoppelen van dak- en wegooppervlakken van het gemengde rioolstelsel zal een aandachtspunt blijven.

Watertoets

Voor de aan- en afvoer van water zijn het Oosterdiep en het A.G. Wildervanckkanaal essentieel voor het Veendamse watersysteem. De afvoer is naar het noorden gericht en volgt het maaiveldverloop in Veendam.

BESCHRIJVING HUIDIG
WATERSYSTEEM

Het water in Langebosch en Borgerswold is een voorbeeld van zichtbaar water. Mensen wonen en recreëren in deze gebieden juist vanwege de aanwezigheid van het water en aan het water gerelateerde natuur. Berging, recreatief (mede) gebruik, natuurontwikkeling en het verbeteren van de waterkwaliteit zijn in het plangebied de centrale thema's.

In het gebied ligt een verbeterd gescheiden stelsel. Uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen is dat deze 'grondwaterneutraal' moeten plaatsvinden. Dit betekent dat de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit niet nadelig mogen worden beïnvloed.

Het Langebosschemeer zal met circa 97 ha worden uitgebreid. Eerst wordt een scheidingsdam aangelegd, zodat de uitbreiding van het meer nog geen deel uitmaakt van het watersysteem. Als de waterkwaliteit van de uitbreiding voldoende is, zal een verbinding met het bestaand meer worden gemaakt. Vanuit het Langebosschemeer kan een regelmatige stroom in noordelijke richting bijdragen aan de voeding van de westelijke waterstroom en eventueel ook het

stedelijk gebied. Dan hoeft voor het stedelijk gebied minder water uit het Oosterdiep te worden ingelaten.

WATERHUISSHOUDKUNDIGE
EFFECTEN VAN HET PLAN

Het voorliggende bestemmingsplan maakt de aanleg van een waterlichaam en de daarvoor noodzakelijke ontgronding mogelijk.

ADVIES EN OVERLEG
WATERSCHAP

Het waterschap heeft geen opmerkingen en kan instemmen met het bestemmingsplan.

5.6

Luchtkwaliteit

REGELGEVING EUROPEES

Sinds mei 2008 is er een nieuwe EU richtlijn 2008/50/EG betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa. Deze nieuwe richtlijn vervangt de tot dan toe geldende EU richtlijnen betreffende de luchtkwaliteit (behalve de 4e dochterrichtlijn). Ten opzichte van de vorige regelgeving zijn onder andere de volgende zaken gewijzigd:

- die locaties waarop de regelgeving van toepassing is;
- de definitie van natuurlijke bronnen;
- mogelijkheden tot uitstel.

De Nederlandse regelgeving voor de luchtkwaliteit is aan deze nieuwe richtlijn aangepast.

REGELGEVING NEDERLAND

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overall, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing) en locaties waartoe leden van het publiek gewoonlijk geen toegang hebben'.

NSL/NIBM

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden.

Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

De ministerraad heeft op voorstel van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

Het plan biedt de mogelijkheid tot het realiseren van de uitbreiding van het Langebossche meer in zuidelijke richting, met daaromheen natuurvriendelijke oevers en natuurontwikkeling. In het plangebied zijn geen mogelijkheden voor recreatieve voorzieningen of bebouwing opgenomen. Toename van verkeer is niet aan de orde. Het project moet daarom worden beschouwd als een nibm-project. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan daarmee achterwege blijven.

BESTEMMINGSPLAN

5.7

Ecologie

In het plangebied is in het kader van de Flora- en faunawet ecologisch onderzoek verricht (Advies Natuurwaarden zandwinning en landschapontwikkeling Langebosch te Wildervank, BügelHajema Adviseurs, projectnummer 253.00.02.74.00, d.d. 7 juli 2010). De conclusie van het onderzoek is in het navolgende weergegeven:

Gebiedsbescherming

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op een voldoende afstand van het plangebied, zodat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten.

De dichtstbijzijnde Ecologische Hoofdstructuur betreft een stroomdal dat op 4 km afstand van het toekomstige zandwinningsgebied ligt. Op grond van de hydrologische en bodemomstandigheden en de diepte tot waarop wordt gegraven, worden geen negatieve effecten op de waterhuishouding van de Ecologische Hoofdstructuur verwacht. Andere negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur worden niet verwacht, omdat het plangebied op voldoende afstand hiervan ligt.

Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het POP II Groningen en het POP Drenthe.

Op beide punten is het aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, om deze visie te bevestigen.

Soortenbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;

- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Van alle soortengroepen is een voldoende beeld verkregen.

NIET BEDREIGDE WAARDEN

Van de volgende soortengroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

- vleermuizen;
- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

BESCHERMING VOGELS

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Er zijn in of in de omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Mogelijk broeden enkele vrij algemeen voorkomende soorten in en rond het plangebied. Daarom kan men er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of de werkzaamheden voor het broedseizoen worden begonnen en continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustigere broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de worden werkzaamheden gestoord. Indien wordt gekozen voor de tweede optie, moet het opgaand groen ruim voor aanvang van het broedseizoen worden verwijderd.

De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

VRIJGESTELDE SOORTEN

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen vaatplanten, amfibieën en zoogdieren die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel F. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling voor artikel 8 tot en met artikel 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Tabel F. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>

Uit het aanvullend onderzoek naar vaatplanten blijkt dat net buiten het plangebied de tabel 2-soort brede rietorchis voorkomt. Indien wordt gewerkt onder voorwaarden hoeft geen ontheffingstraject te worden gevolgd.

MITIGATIE

Bij de ingrepen in het terrein moet zo worden gewerkt dat dieren kunnen vluchten naar andere gebieden. Ten aanzien van de voorkomende amfibieën is het wenselijk niet in het voortplantingsseizoen te werken, dat globaal van maart tot juli duurt, of te werken in de winterperiode, die globaal van oktober tot maart duurt.

AANBEVELINGEN

Verder is het bevorderen van mantel- en zoomvegetaties met bloem-, bes- en zaaddragende inheemse soorten bevorderlijk voor insecten en de vogelbevolking en daarmee voor de stand van andere vogelsoorten, vleermuizen en amfibieën.

5.8

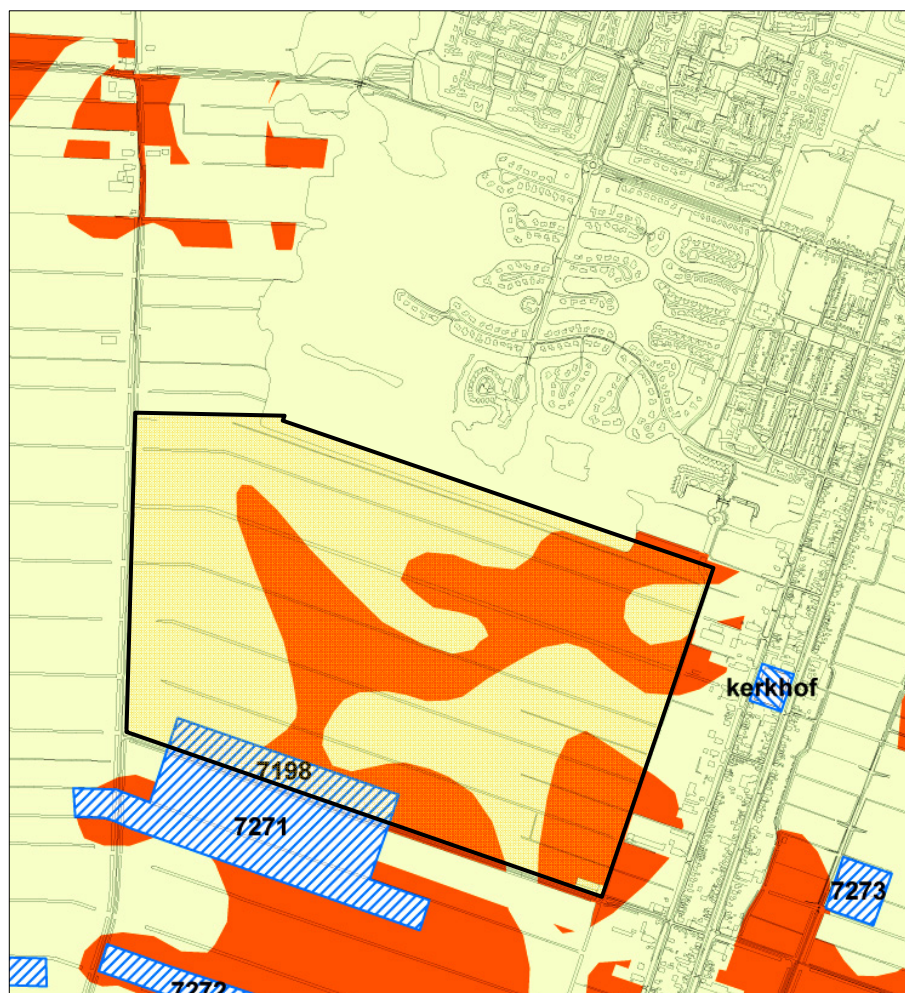
Archeologie

Archeologische (verwachtings)waarden dienen op grond van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, 1 september 2007) te worden meegewogen in de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen. Doel van de Wamz is namelijk 'bescherming van aanwezige en te verwachten archeologische waarden door het reguleren van bodemversturende activiteiten'. Bij het opstellen en uitvoeren van ruimtelijke plannen wordt rekening gehouden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden.

De gemeente Veendam heeft naar aanleiding van de Wamz een archeologische beleidsnota en een archeologische beleidskaart vastgesteld (januari 2009). De beleidsnota en -kaart dienen als uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De navolgende afbeelding is een uitsnede van de archeologische beleidskaart van de gemeente. Hierop is het onderzochte gebied rood omkaderd. Uit deze kaart blijkt dat in het plangebied cultuurhistorisch waardevolle terreinen of AMK-terreinen (Archeologische Monumentenkaart) aanwezig zijn. Deze gebieden zijn donker gekleurd. Het overige deel van het plangebied heeft een lage archeologische verwachtingswaarde.

Voor het noordwestelijk deel van het plangebied geldt dat de archeologische beleidskaart in verbeelding de regels is verwerkt.

Uitsnede archeologische beleidskaart gemeente Veendam met daarop aangegeven de uitbreiding van het Langebosschemeer

De cultuurhistorisch waardevolle terreinen zijn nader onderzocht, met uitzondering van drie gebiedjes die niet zullen worden vergraven. Deze gebiedjes zijn ingepast in de planontwikkeling. Het onderzoek op de locatie is uitgevoerd door Oranjewoud uit Heerenveen (Inventariserend veldonderzoek door middel

van boringen plangebied Langebosschemeer te Wildervank, gemeente Veen-
dam (Groningen), projectnummer. 217007 d.d. 24 juni 2010). De conclusie en
het advies van het onderzoek zijn navolgende weergegeven:

“Het plangebied zal worden ontgraven om een meer te creëren. Uit het boor-
onderzoek zijn binnen het plangebied nog restanten aangetroffen van de hoger
gelegen zandkoppen te midden van een relatief nat gebied. In 32 verkennende
boringen en 2 karterende boringen zijn (deels) intacte podzolprofielen waar-
genomen. Rond de (deels) intacte bodemprofielen zijn aan de oppervlakte
enkele vuurstenen artefacten aangetroffen die wellicht door ploegen aan de
oppervlakte terecht zijn gekomen, maar wel uit de omgeving afkomstig kunnen
zijn. In enkele boringen zijn houtskoolresten aangetroffen. Het houtskool kan
duiden op haardkuilen maar kan ook duiden op natuurlijke branden (veen-
brandjes) in het plangebied.

CONCLUSIES

Vanwege de aanwezigheid van (deels) intacte bodemprofielen, resten hout-
skool in enkele boringen en enkele vuurstenen artefacten aan het oppervlak die
mogelijk uit de omgeving afkomstig zijn werd het noodzakelijk geacht om bin-
nen deze gebieden nader archeologisch onderzoek uit te voeren door middel
van een karterend booronderzoek (Edelman van 15 cm) en zeven (maaswijdte
4 mm). Alleen daar waar de bodem werkelijk zal worden ontgraven zijn deze
podzolprofielen nader onderzocht. De locaties ten zuidoosten en ten zuiden
van de ontgraving worden in het plan ingepast en zullen niet worden ver-
stoord. Uitgaande van 3 megaboringen per hectare, zoals aangegeven door
Steunpunt Libau in het bureauonderzoek, zijn er in totaal 16 karterende borin-
gen geplaatst rondom de verkennende boringen met een (deels) intact bodem-
profiel. In tabel 2 van het rapport wordt aangegeven waar karterende
megaboringen zijn gezet.

Vanwege de planinpassing hoeven enkele podzolprofielen die in het verken-
nende onderzoek zijn aangetroffen niet nader te worden onderzocht. Hierom
vallen er 4 karterende boringen af en hoeven slechts 16 karterende boringen te
worden gezet. Hierbij werd uitgegaan van het volgende:

1. megaboring op de locaties waar in 1 of 2 boringen intacte podzolbodems
zijn aangetroffen;
2. megaboringen op de locaties waar in 3 of 4 boringen intacte podzolbo-
dems zijn aangetroffen;
3. megaboringen ter plaatse van het cluster verkennende boringen 100-
123.

Dit teneinde te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van één of meerdere
archeologische vindplaatsen. Bij de karterende boringen bleken in nog slechts
2 van de 16 een (deels) intact podzolprofiel te zitten. De rest van de karteren-
de boringen lieten een grotendeels verstoord profiel zien. Soms bestond het
profiel zelfs alleen uit een bouwvoor op C - horizont (een zogeheten A/C-
profiel; boringen K06 en K11). Uit het karterende booronderzoek blijkt dat er
geen archeologische vindplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Ook

zijn binnen het plangebied geen resten aangetroffen die verband kunnen houden met het AMK-terrein 7198.

WAARDERING EN
SELECTIEADVIES

Tijdens het verkennend booronderzoek zijn op veertien locaties (deels) intacte podzolen aangetroffen. Elf van deze veertien locaties worden door de plannen verstoord. Deze zijn door middel van een karterend booronderzoek nader onderzocht. Drie locaties worden door middel van planaanpassing behouden (zie tabel 2 en tekening 217007-S1 in de bijlagen). Ook het AMK-terrein wordt niet door de plannen bedreigd. Hier is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen wordt ten aanzien van de elf nader onderzochte locaties en de rest van het plangebied (met uitzondering van de drie niet onderzochte locaties) geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Ook voor vrijgegeven (delen van) plangebieden bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Het betreft dan vaak kleine sporen of resten die niet door middel van een booronderzoek kunnen worden opgespoord. Op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988 dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Minister (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: ARCHIS-meldpunt, telefoon 033-4227682. Een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog kan ook.”

Juridische vormgeving

6.1

Algemeen

In dit onderdeel van de toelichting wordt nader ingegaan op de vormgeving van de verbeelding en de regels.

Bij de opzet van de regels is aangesloten bij de wettelijke regelingen, namelijk de Wet ruimtelijke ordening (Wro), het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Tevens sluiten de regels aan bij de eisen conform Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2008 (SVBP 2008).

ADDITIONELE VOORZIE-
NINGEN

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op 1 oktober 2010, worden de aanlegvergunning, de sloopvergunning en de binnenplanse ontheffing als instrumenten van het bestemmingsplan onderdeel van de omgevingsvergunning (Wabo). In het bestemmingsplan onder de Wabo wordt bijvoorbeeld niet meer gesproken van een ontheffing, maar van een afwijking. Een bouwvergunning wordt een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk en een aanlegvergunning wordt een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden.

De terminologie van de regels in het voorliggende bestemmingsplan zal in overeenstemming zijn met de terminologie die in de Wabo wordt gehanteerd. In het Uitvoeringsbesluit omgevingsrecht wordt een opsomming gegeven van bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten waarvoor geen (omgevings)vergunning is vereist.

De inleidende regels (begrippen en wijze van meten) sluiten aan bij de eisen van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit geldt tevens voor de opzet van de algemene regels (anti-dubbeltelbepaling, algemene afwijkingsregels) en het overgangsrecht.

Het bestemmingsplan is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. De digitale versie is bedoeld om de burger via Internet informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere instanties.

In het plan zijn al dan niet in directe relatie met de bestemming staande voorzieningen, zoals ondergrondse leidingen, verhardingen, bermen, centrale in-

stallaties ten behoeve van energievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van de waterbeheersing in de vorm van duikers en dergelijke begrepen, zonder dat dit nadrukkelijk is vermeld.

6.2

Bestemmingen en afweging van belangen

Een eerste afweging met betrekking tot de toelaatbaarheid van functies en de omvang en de plaats ervan, is gemaakt bij de voorbereiding van het plan. Dit heeft geresulteerd in de volgende bestemmingen:

- Groen;
- Water;
- Water - Natuurontwikkeling;
- Waarde - Archeologie 1;
- Waarde - Archeologie 3.

Groen

Groenvoorzieningen, water, kaden en dijken, openbare nutsvoorzieningen en paden kennen een aparte bestemming. Binnen de bestemming zijn tevens oeverstroken begrepen. De gronden binnen deze bestemming mogen niet worden bebouwd met gebouwen. Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen maximaal 5 m bedragen.

Water

De bestemming Water heeft betrekking op de waterhuishouding en de (recreatie)scheepvaart, de berging van water en de natuurlijke oevers. Binnen de bestemming zijn tevens kunstwerken, voorzieningen ten behoeve van de scheepvaart en recreatie, oeverstroken en groenvoorzieningen begrepen.

Het bouwen van kunstwerken (bouwwerken geen gebouwen zijnde) ten behoeve van de waterhuishouding is binnen de bestemming toegestaan.

Water- natuurontwikkeling

De bestemming Water- natuurontwikkeling is toegekend aan gronden met de doeleinden het bergen van water, het verbeteren van de waterkwaliteit en natuurontwikkeling. Binnen de bestemming zijn tevens kaden en dijken, groenvoorzieningen, natuurlijke oevers en kunstwerken ten behoeve van de waterhuishouding begrepen.

Bijkomend doel voor deze gronden is het winnen van zand voor het verbreden van de N33 en landschapsontwikkeling in het gebied. Binnen de bestemming zijn gebouwen in het geheel niet toegestaan, enkel het bouwen van kunstwerken (bouwwerken geen gebouwen zijnde) ten behoeve van de waterhuishouding is toegelaten.

Waarde - Archeologie 1 en 3

Archeologische (verwachtings)waarden dienen op grond van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, 1 september 2007) te worden mee gewogen in de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen. Doel van de Wamz is namelijk 'bescherming van aanwezige en te verwachten archeologische waarden door het reguleren van bodemverstorende activiteiten'.

De gemeente Veendam heeft naar aanleiding van de Wamz een archeologische beleidsnota en een archeologische beleidskaart vastgesteld (januari 2009). De beleidsnota en -kaart dienen als uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Er zijn binnen het bestemmingsplan twee dubbelbestemmingen opgenomen ter bescherming van bekende en verwachte archeologische waarden.

Op het gebied aangemerkt als archeologische waarde, is de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1 gelegd. Zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (voorheen aanlegvergunning) is het niet mogelijk om de in de regels genoemde werkzaamheden uit te voeren. De regels van de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 3 gelden voor het gebied dat als gebied met een verwachtingswaarde is aangemerkt.

In de voorwaarden van de in beide bestemmingen opgenomen omgevingsvergunning is tevens opgenomen dat een inventariserend veldonderzoek (IVO) moet aantonen of de omgevingsvergunning kan worden verleend. Tevens dient de provinciaal archeoloog te worden geraadpleegd voordat de omgevingsvergunning kan worden verschaft. Deze regeling biedt een garantie dat de archeologische waarden niet worden aangetast zonder dat de deskundigen hiervan op de hoogte worden gesteld.

De toepassing van de bevoegdheid om bij een omgevingsvergunning af te wijken van de bouwregels (zoals opgenomen in de algemene afwijkingsregels) is beperkt tot incidentele gevallen, waarbij het functioneren van de in de bestemming begrepen doeleinden niet wezenlijk wordt aangetast. In de afweging staat het voorkomen van een onevenredige aantasting van het bebouwingsbeeld, de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en de verkeersveiligheid centraal. Gelet op deze belangen, dient het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels beperkt te blijven tot die situaties waarbij een strikte toepassing van de regel leidt tot een beperking van een doelmatig gebruik overeenkomstig de bestemming die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

6.3

Handhaving

Ten aanzien van het onderwerp handhaving is in de gemeente Veendam een Handhavingsnota opgesteld. Hierin wordt ingegaan op de wijze waarop wordt toegezien op naleving van de binnen de gemeente geldende regels. Op basis van deze nota zal een uitvoeringsprogramma worden opgesteld op basis waar-

BIJZONDERHEDEN

AFWIJKEN VAN DE BOUW-
REGELS

van de handhaving in de praktijk wordt vormgegeven. Voor de inhoud van het beleid met betrekking tot de handhaving van het bestemmingsplan wordt op deze plaats dan ook volstaan met een verwijzing naar deze nota.

E c o n o m i s c h e u i t v o e r b a a r h e i d

7

De uitvoering van de plannen is afhankelijk gesteld van de levering van het zand ten behoeve van de verbreding van de N33.

Bij doorgaan van de verbreding zullen er in de aanloop naar de aanbesteding inspanningen worden gedaan om te komen tot overeenkomsten die ertoe leiden dat het zand wordt ontgraven en de oevers worden aangelegd.

Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de bijdragen verkregen uit het zand de gemaakte kosten, alsmede de verwervingskosten zullen goedmaken en er derhalve sprake is van een kostenneutrale ontwikkeling.

M a a t s c h a p p e l i j k e u i t v o e r b a a r h e i d

8.1

Vooroverlegreacties

Opmerking vooraf

Nadat het voorontwerpbestemmingsplan was verzonden, is de omvang van het plangebied gewijzigd. Het onderdeel 'toeristisch knooppunt' maakt geen deel meer uit van het bestemmingsplan. Voorliggend bestemmingsplan heeft uitsluitend nog betrekking op de uitbreiding van het Langebosschemeer in zuidelijke richting.

In dit hoofdstuk wordt alleen een reactie gegeven op de vooroverlegreacties of onderdelen daarvan die betrekking hebben op de uitbreiding van het Langebosschemeer. Als het bestemmingsplan voor het toeristisch knooppunt in procedure wordt gebracht, zal op de overige vooroverlegreacties of onderdelen daarvan worden ingegaan.

1. Kamer van Koophandel Noord-Nederland

Opmerking

1. De Kamer van Koophandel heeft geen opmerkingen.

Reactie

Deze opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

2. Brandweer Regio Groningen

Opmerkingen

1. De Brandweer Regio Groningen geeft aan dat in het plangebied nauwelijks sprake is van externeveiligheidsrisico's en dat het groepsrisico niet van toepassing is. Verantwoording van het aspect groepsrisico en een nadere advisering vanuit de regionale brandweer hierover zijn niet aan de orde.

Reactie

Deze opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

2. De Brandweer Regio Groningen merkt op dat er voor de geplande bebouwing onvoldoende primaire bluswatervoorzieningen (brandkranen) aanwezig zijn. Het advies is in het plan rekening te houden met het plaatsen van brandkranen.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

3. Deelgebiedscommissie voor het deelgebied 'Oude Veenkoloniën'

Opmerkingen

1. De deelgebiedscommissie heeft geen op- of aanmerkingen.

Reactie

Deze opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

4. VROM-Inspectie regio Noord

Opmerkingen

1. Het voorliggende bestemmingsplan geeft de betrokken rijksdiensten geen aanleiding tot het maken van opmerkingen, gelet op de nationale belangen in de RNRB (Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid).

Reactie

Deze opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

5. Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Opmerkingen

1. De Nederlandse Aardolie Maatschappij heeft geen opmerkingen.

Reactie

Deze opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

6. Provincie Groningen, Afdeling Ruimtelijke Plannen

De provincie Groningen heeft een aantal opmerkingen gemaakt, die grotendeels betrekking hebben op de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009, hierna genoemd 'verordening'.

Opmerkingen

Ruimtelijke kwaliteit

1. De in het zuidelijk deel van het plangebied mogelijk gemaakte functies zijn niet logisch op elkaar afgestemd. In de plantoelichting ontbreekt een omschrijving van de ruimtelijke functionele karakteristiek van het plangebied. De plantoelichting maakt niet duidelijk waarom de diverse functies zo ver uit elkaar zijn gesitueerd. Hierdoor is sprake van een vreemde ordening van functies en van gemiste kansen. Een bundeling van toeristische functies nabij bestaande bebouwing levert het meeste rendement op.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

2. De binnen het plangebied mogelijk gemaakte bedrijvigheid (loodsachtige bebouwing) ligt midden in het open landschap en is daarom erg zichtbaar. Dergelijke bedrijvigheid dient met zorg in het landschap ingepast te worden.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

3. De bestaande wijken ten oosten en ten westen van de uitbreiding zijn van cultuurhistorische betekenis en blijven zichtbaar. De provincie merkt op dat deze bestaande wijkenstructuur kan worden betrokken bij de inrichting van het plangebied. De afdeling Ruimtelijke Plannen is bereid hierover nader te overleggen.

Reactie

De gemeente zal hierover nader overleg plegen met de provincie.

4. Binnen de bestemming Water is een regeling opgenomen die de bouw van tien waterwoningen bij recht mogelijk maakt. In de plantoelichting wordt deze ontwikkeling echter niet beschreven. Het is onduidelijk waar deze woningen mogen worden gebouwd en wat de verschijningsvorm ervan zal zijn. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid verzoekt de provincie hierover duidelijkheid te bieden. Ook hierover wil de afdeling Ruimtelijke Plannen graag nader overleggen.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

5. Het plangebied ligt in het door Gedeputeerde Staten op 20 april 2010 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied. Op grond van de verorde-

ning voorziet een bestemmingsplan voor het buitengebied niet in de vestiging van nieuwe woningen en nieuwe niet-agrarische bedrijven. Indien met de provincie overeenstemming is bereikt over de in het plan mogelijk gemaakte ontwikkelingen, dient de gemeente voor het mogelijk maken van de voorgestelde functies de grens van het buitengebied te wijzigen dan wel, indien de voorgenomen ontwikkelingen niet aansluiten op het bestaand stedelijk gebied, tijdig ontheffing aan te vragen bij Gedeputeerde Staten. Deze ontheffing dient voor vaststelling van het bestemmingsplan door Gedeputeerde Staten te zijn verleend.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Woningbouw

6. De wijzigingsbevoegdheid zoals opgenomen de planregels stelt niet op expliciete wijze regels over het maximum aantal te bouwen woningen. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid verzoekt de provincie een voorwaarde met betrekking tot het maximum aantal te bouwen woningen aan de wijzigingsbevoegdheid toe te voegen.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

7. In de plantoelichting worden de ontwikkelingen met betrekking tot woningbouw niet beschreven. Verder wordt geen inzicht geboden in het aantal woningen dat op grond van of krachtens andere bestemmingsplannen in de gemeente Veendam kan worden gebouwd. De provincie verzoekt het bestemmingsplan op dit punt in overeenstemming te brengen met de verordening, dit met inachtneming van de beschikbare nieuwbouwruijme voor de gemeente Veendam.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Intensieve veehouderij

8. Uit de bestemmingsomschrijving wordt niet duidelijk wat onder een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt verstaan. De provincie verzoekt dit begrip nader te definiëren, waarbij nieuwvestiging van intensieve veehouderijen expliciet wordt uitgesloten.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Duisternis en stilte

9. Binnen de bestemming Agrarisch worden geen regels gesteld over het reduceren van lichtuitstraling, zoals opgenomen in de verordening. De provincie verzoekt deze bepaling op te nemen binnen de bestemming Agrarisch.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

10. De toelichting biedt geen inzicht in de wijze waarop met de aspecten stilte en duisternis rekening is gehouden en de wijze waarop deze kwaliteiten worden beschermd. In dit kader is bijvoorbeeld van belang hoe wordt omgegaan met de nieuwe recreatieve voorzieningen binnen het plangebied. De provincie verzoekt het bestemmingsplan op dit punt in overeenstemming te brengen met de verordening.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Agrarisch bouwperceel

11. De planregels bieden - bij recht en bij ontheffing - de mogelijkheid om onder voorwaarden buiten de aangewezen agrarische bouwvlakken bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en mestbassins te bouwen. Op grond van de verordening zijn nieuwe agrarische bedrijfsbebouwing en bouwwerken buiten de aangewezen agrarische bouwpercelen niet toegestaan. De provincie verzoekt de betreffende regelingen te schrappen.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

12. Uit het bestemmingsplan komt niet naar voren of er binnen het plangebied monumentale erven aanwezig zijn. De provincie verzoekt het bestemmingsplan - indien sprake is van monumentale erven - op dit punt in overeenstemming te brengen met de verordening.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

13. Een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in de planregels maakt het mogelijk dat in voormalige agrarische bedrijfsgebouwen andere functie(s) dan bestemd worden ondergebracht. Hierop zijn de criteria zoals opgenomen in de verordening van toepassing. Hierin wordt onder meer gesteld dat de verbouw uitsluitend inpandig mag plaatsvinden en dat de bestaande maatvoering - behoudens geringe uitwendige aanpassingen - gehandhaafd dient te blijven. Ook buitenopslag van materialen of goederen - anders dan ter verwezenlijking van de bestemming - dient te worden uitgesloten. De provincie verzoekt deze voorwaarden toe te voegen aan de betreffende wijzigingsbevoegdheid en de voorwaarden die hiermee in strijd zijn, te schrappen.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Bodem

14. De provincie merkt op dat bij het opstellen van het saneringsplan en het afgeven van de beschikking op het saneringsplan (voor een locatie ten oosten van de geplande uitbreiding van het Langebosschemeer - red.) geen rekening is gehouden met de uitbreiding van het Langebosschemeer. Het monitoringsnetwerk dat in het kader van het saneringsplan is voorgesteld, voldoet niet om na te gaan (c.q. te kunnen controleren) of de bestaande grondwaterverontreiniging met Vluchtige Organische Chloorkoolwaterstoffen zich verspreidt naar de planlocatie Langebosschemeer. In het ontwerpbestemmingsplan dient nader te worden uitgewerkt hoe de bodemverontreiniging in het kader van de planontwikkeling zal worden beheerst en welke maatregelen zijn voorzien als de verontreiniging zich toch verspreidt. Voordat het ontwerpbestemmingsplan wordt vastgesteld, dient de uitwerking van deze beheersing te worden afgestemd met en goedgekeurd door het bevoegd gezag Wet bodembescherming.

Reactie

In de notitie van TTE is uitgegaan van een worstcasebenadering: ontgraving in den droge. Iedere andere vorm van zandwinning zal minder waterverplaatsing tot gevolg hebben en derhalve minder invloed hebben op de grondwaterverontreiniging. Op het moment dat duidelijk wordt welke methode van zandwinning gebruikt gaat worden voor de aanleg van het Langebosschemeer zal met het bevoegd gezag in overleg worden getreden. Aan de hand van de gegevens afkomstig uit de bestaande monitoring van de pluim van de voormalige Modernavestiging zal worden bekeken of en zo ja welke maatregelen noodzakelijk zijn om de invloed van de aanleg van het meer te monitoren.

7. Waterschap Hunze en Aa's

Opmerkingen

1. Het waterschap heeft geen opmerkingen en kan instemmen met het voorliggende bestemmingsplan.

Reactie

Deze opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

8.2

Inspraakreacties

Opmerking vooraf

Nadat het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage was gelegd, is de omvang van het plangebied gewijzigd. Het onderdeel 'toeristisch knooppunt' maakt geen deel meer uit van het bestemmingsplan. Voorliggend bestemmingsplan heeft uitsluitend nog betrekking op de uitbreiding van het Langebosschemeer in zuidelijke richting.

In dit hoofdstuk wordt alleen een reactie gegeven op zienswijzen of onderdelen daarvan die betrekking hebben op de uitbreiding van het Langebosschemeer. Als het bestemmingsplan voor het toeristisch knooppunt in procedure wordt gebracht, zal op de overige zienswijzen of onderdelen daarvan worden ingegaan.

In verband met de Wet bescherming persoonsgegevens, die van toepassing is op dit digitale bestemmingsplan met bijbehorende bijlage(n), zijn de (reacties van) insprekers genummerd van 1 tot en met 7.

Ingediende zienswijzen

Indiener 1

Ingekomen 05/06 september 2010

Opmerking

Indiener betreurt dat het bestemmingsplan niet voorziet in woningbouw mogelijkheden in de vrije sector, waarbij de nadruk ligt op duurzaam bouwen.

Reactie

De gemeente ziet geen aanleiding om in het plangebied woningbouw mogelijk te maken.

Indiener 2
Ingekomen 21 september 2010

Opmerkingen

1. Indiener geeft aan dat hij zijn perceel met een oppervlakte van 90.860 m², dat valt binnen het bestemmingsplan en bestaat uit kwalitatief hoogwaardige landbouwgrond, dringend nodig heeft voor de uitoefening van zijn akkerbouwbedrijf. Het perceel is goed bereikbaar en ligt op relatief geringe afstand van de bedrijfsgebouwen. Wanneer indiener elders een vervangend perceel grond kan kopen, zal er mogelijk sprake zijn van omrijshade.

Reactie

Het perceel van indiener zal door de gemeente worden aangekocht. In de te sluiten privaatrechtelijke overeenkomst wordt rekening gehouden met de belangen van indiener.

2. Indiener meent dat, gezien de omvang van het plan van 140 ha, als gevolg van het onttrekken van grond uit de landbouw sprake zijn van een stijging van de prijs van agrarische grond.

Reactie

De gemeente deelt deze mening niet.

3. Indiener zegt dat de bestemming Groen langs de landbouwontsluitingsweg beperkingen kan opleveren voor het perceel landbouwgrond dat hij aan de westzijde van de landbouwontsluitingsweg (buiten het plangebied - red.) exploiteert. Verder kan onderhavig bestemmingsplan als gevolg van ganzen, andere vogels en ongedierte gewasschade veroorzaken voor dit perceel landbouwgrond.

Reactie

De gemeente deelt deze bezwaren niet.

4. Indiener vreest verpaupering van het bestemmingsplangebied en ziet graag dat de mogelijkheid wordt opengelaten voor de realisatie van landgoederen of landhuizen op de bestemming Groen aan de westzijde van het plan. Hij meent dat er een aantrekkelijker gebied kan komen zonder dat de natuurwaarden van de plas zullen worden aangetast. Aan de oostzijde van het bestemmingsplangebied (tussen de plas en Wildervank) is eveneens de bestemming Groen geprojecteerd. Hier dient eveneens de mogelijkheid tot de realisatie van (luxe) woningbouw te worden opgehouden met een goede planologische aansluiting op de huidige wijk 'Langebosch'.

Reactie

Het realiseren van landgoederen of landhuizen op genoemde locaties past niet binnen het beleid van gemeente.

Indiener 3

Ingekomen 27/28 september 2010

Opmerkingen

1. Indiener meent dat er sprake is van onvoldoende ruimte voor natuurontwikkeling. Hij vraagt of de geringere diepte van de uitbreiding van het meer in combinatie met een veel bredere overgang van water naar de oever voldoende zal zijn om een goede oeverbescherming te geven.

Reactie

In het plan is sprake van ongeveer 40 ha bestemd voor natuurontwikkeling. Deze gronden zijn nu nog in gebruik als landbouwgrond. Ook de uitbreiding van het meer zelf biedt gelegenheid voor de natuur om zich te ontwikkelen.

De golfoploop en opstuwing ter plaatse van oevers en kavels aan de rand van het bestaande Langebosschemeer worden beperkt door de strijklengte ter plaatse in de hand te houden. Hiertoe komt een dam als scheiding tussen het bestaande en het nieuwe meer. De oevers van het nieuwe meer worden ontworpen op basis van de huidige regelgeving en worden zodanig vormgegeven dat deze de golfaanvallen inclusief opwaaiing kunnen weerstaan.

Het onderdeel van de toelichting waarin de aanleg van de uitbreiding van het meer en de onderbouwing van de vormgeving van de oevers worden beschreven, is uitgebreid.

2. Op de voorlichtingsavond werd een kaart getoond met de routes voor het zandtransport, waarbij het woongebied zoveel mogelijk werd ontzien. Indiener hoopt dat deze routes zullen worden gebruikt.

Reactie

Bij de routes voor het zandtransport geldt nog steeds dat woongebieden zoveel mogelijk zullen worden ontzien.

3. Indiener vraagt of de voormalige camping in het Borgerswold geen betere plaats is voor een nieuwe camping.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

4. Indiener spreekt, uitgaande van de huidige situatie, zijn zorgen uit over meer geluidsoverlast door toename van gemotoriseerd waterverkeer.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Indiener 4

Ingekomen 27/29 september 2010

Deze brief is gelijk aan de brief van Indiener 3. Voor de reactie wordt verwezen naar deze zienswijze.

Indiener 5

Ingekomen 27/29 september 2010

Opmerkingen

1. Indiener vindt dat het plan onvoldoende aansluit bij gebiedseigen kenmerken, zoals de opstreckende verkaveling.

Reactie

Deze opmerking heeft vooral betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied. Wat betreft de uitbreiding van het Langebosschemeer blijft de bestaande verkaveling ten oosten en ten westen van het meer herkenbaar, onder meer door het handhaven van de watergangen.

2. Indiener twijfelt aan de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

Reactie

De uitvoering van de uitbreiding van het Langebosschemeer is financieel haalbaar. Met de opbrengsten van de zandwinning worden de aankoop en de inrichting van de gronden gedekt.

Het hoofdstuk maatschappelijke uitvoerbaarheid is aangevuld met de vooroverleg- en inspraakreacties.

3. Indiener vraagt of het doel van de uitbreiding van het Langebosschemeer niet primair zandwinning is en heeft twijfels over het ecologisch rendement. Ook zet hij vraagtekens bij het nut van de uitbreiding als waterberging en vraagt hij hoe de uitbreiding kan bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit.

Reactie

Het doel van de uitbreiding van het Langebosschemeer is primair de combinatie van waterberging, natuurontwikkeling en het verbeteren van de waterkwaliteit. De beschrijving van de vormgeving van het meer en de onderbouwing daarvan zijn meer uitgebreid in de toelichting opgenomen.

4. Indiener vraagt of er noodzaak is voor het realiseren van recreatieve voorzieningen, zoals de camping en de jachthaven.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Indiener 6

Ingekomen 28 september 2010

Opmerking

1. Indiener vreest voor overlast van camping en jachthaven bij maximale bezetting.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

Indiener 7

Ingekomen 28 september 2010

Opmerking

1. Indiener geeft aan dat in het bestemmingsplan het verlengde van de landingsbaan (de invliegsector) de bestemming Verblijfsrecreatie heeft gekregen. Nu is dat Groen en obstakelvrij. Men wijst erop dat bij de inrichting van terreindelen rond het zweefvliegveld rekening moet worden gehouden met de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen.

Reactie

Deze opmerking heeft betrekking op het onderdeel dat niet langer deel uitmaakt van het plangebied.

